

МАРИА ΠΟΛΥΔΟΥΡΗ
ΤΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

γράμματα

ΜΑΡΙΑ ΠΟΛΥΔΟΥΡΗ

ΤΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Μαρία Πολυδούρη
Tα ποιήματα

Φιλολογική & τυπογραφική επιμέλεια
Ισίδωρος Πετρίδης

Φωτοστοιχειοθεσία: Γ. Αργυρόπουλος ΕΠΕ

«γράμματα»
Κεντρική διάθεση:

ΑΘΗΝΑ: Γραβιάς 9-13, Αθήνα 106 78, τηλ. 3807689
ΘΕΣ/ΝΙΚΗ: ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑ, Νίκης 3, Θεσ/νίκη 546 24 τηλ. 226 190

γράμματα
2001

ΜΙΚΡΟ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ

Η Μαρία Πολυδούρη γεννιέται στην Καλαμάτα την Πρωταπριλιά του 1902. Περνά τα πρώτα της χρόνια στο Γύθειο (1905-1914) και στα Φιλιατρά (1914-1916), παρακολουθώντας τις μεταθέσεις του πατέρα της, που είναι φιλόλογος.

Το 1916 η οικογένεια επιστρέφει στην Καλαμάτα, και η Πολυδούρη δημοσιεύει το πρώτο της κείμενο στον *Οικογενειακό Αστέρα*, περιοδικό ποικίλης ύλης και εργοχείρων. Είναι το πεζοτράγουδο «Ο πόνος της μάνας», που κάνει μεγάλη εντύπωση και στο σχολείο της και στην πόλη.

Το 1918 τελειώνει το γυμνάσιο και διορίζεται στη Νομαρχία Μεσσηνίας. Αφήνει πίσω της τα παιδικά της ποιήματα, ένα χοντρό τετράδιο με τίτλο *Μαργαρίτες*.

Το 1920, μέσα σε σαράντα ημέρες, χάνει τον πατέρα της και τη μητέρα της.

Το 1921 γράφεται στη Νομική.

Το 1922 μετατίθεται στη Νομαρχία Αττικής. Ανάμεσα στους συναδέλφους της -«κάτι νέοι σκυθρωποί και ανάπηροι, ολίγοι γέροι με κακόβουλο ύφος, κάτι δεσποινίδες σαλατολόγοι και υπερφίαλοι»- είναι και ο Καρυωτάκης: έξι χρόνια μεγαλύτερός της, δόκιμος ποιητής ήδη, είναι αλλιώτικος και δεν αργεί να γίνει ιδεώδης.

Στις 3 Μαΐου εκείνης της χρονιάς σημειώνει στο ημερολόγιο της: «Τον αγαπώ... Τον αγαπώ... Καμιά αμφιβολία πια... [...] Απελπισμένε μου ποιητή, θα σε αγαπήσω όσο θέλω να σ' αγαπήσω, δύο σου πρέπει;»

Η σχέση τους είναι σύντομη και εμποδισμένη, γεμάτη μακρινούς πέριπάτους, παράφορα φιλήματα, ποιήματα και συγκρούσεις, ένας μοιραίος και ανεκπλήρωτος έρωτας που θα τη σημαδέψει για πάντα.

Το 1923 η Πολυδούρη προσβάλλεται από αδενοπάθεια και μένει για ένα σύντομο διάστημα σ' ένα σπιτάκι στο Μαρούσι. Ο Καρυωτάκης την επισκέπτεται ακόμη συχνά.

Το 1924 η Πολυδούρη δραπετεύει από την αδιέξοδη σχέση της με τον Καρυωτάκη και αρραβωνιάζεται τον νεαρό δικηγόρο Αριστοτέλη Γεωργίου. Ο Καρυωτάκης ψυχραίνεται. Τώρα πια δεν μπορούν να είναι ούτε φίλοι. Την ίδια χρονιά η Πολυδούρη απολύτεται από τη Νομαρχία «ως αργόμισθος».

Το 1925 εγκαταλείπει τις σπουδές της. Φοιτά στη Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου κι έπειτα στη Σχολή Κουνελάκη. Κάνει τη μοναδική θεατρική της εμφάνιση στο Κουρέλι του Νικοντέμι.

Το 1926 φεύγει για το Παρίσι διαλύοντας τον αρραβώνα της με τον Γεωργίου. Σπουδάζει ραπτική στην École Pigier, όμως τον επόμενο γρήνο προσβάλλεται από φυματίωση -θανάσιμη αρρώστια την εποχή εκείνη- και νισηλεύεται στο νοσοκομείο Charité.

Το 1928 επιστρέφει από το Παρίσι. Μπαίνει στο «φίλησιατρείο» της Σωτηρίας: μακριά από τους θαλάμους των άλλων αρρώστων, σ' ένα μικρή δωματιάκι στον περίβολο, προορισμένο για τους ετοιμούνταντους. Καθώς δεν έχει πια κανέναν πόρο, η Σωτηρία τής λύνει στοιχειωδώς το πρόβλημα της στέγης και της τροφής.

Η Πολυδούρη είναι ήδη ένας θρύλος για τη λογοτεχνική Αθήνα. Νεαροί ποιητές της προσφέρουν τη φιλία και τον πλατωνικό έρωτά τους, κι εκείνη χαρίζει ποιήματα σε άλλους νεαρούς ποιητές, συνασθενείς της στη Σωτηρία: στον Γιάννη Ρίτσο, που είναι τότε δεκαενέα χρόνων, και στον Ιωσήφ Ραφτόπουλο, που πεθαίνει στα είκοσι έξι του.

Στη Σωτηρία την επισκέπτεται ο Καρυωτάκης τον Ιούνιο εκείνης της χρονιάς, για να την αποχαιρετήσει φεύγοντας για την Πρέβεζα. Ένα μήνα αργότερα αυτοκτονεί. Η είδηση του θανάτου του είναι η χαριστική βολή στην κλονισμένη υγεία της Πολυδούρη. Για ένα διάστημα αρνείται να δεχτεί επισκέψεις, χαρίζει τα βιβλία της και σκίζει τις σημειώσεις της, πιστεύει πως δεν θα ξαναγράψει ποτέ. Όμως ο έξω κόσμος δεν αργεί να την ξανακερδίσει. Ντυμένη στα μαύρα, δραπετεύει κάθε τόσο από τη Σωτηρία για να ξοδευτεί σε ξενύχτια και βραχύβια πάθη. Τέλη της χρονιάς αυτής εκδίδεται το πρώτο της βιβλίο, *Οι τρίλιες που σβήνουν*.

Με απόσταση ενός χρόνου εκδίδεται το 1929 και η *Ηχώ στο Χάος*. Εκεί, λίγο πριν από το τέλος, τη γνωρίζει ο Αγγελος Σικελιανός:

«Χρωστώ στη Μυρτιώτισσα τη γνωριμία μου με την Πολυδούρη... Της χρωστώ πως δε μ' έμπασε απ' τη θύρα της κοινής εισόδου, που τη μισάνοιγαν τότε κάποιοι θαυμαστές, βάνοντας το κεφάλι τους ανάμεσα στη χαραμάδα μόνο, από το φόβο των μικροβίων, για να ιδουνέ καθηλωμένη σ' ένα απλό σιδερένιο κλινάρι μια νέα περήφανη μορφή που τήκονταν ώρα την ώρα και που την παράστεκε ο αόρατος αρχαγγελικός θάνατος...»

Αρχές του 1930, με δαπάνες του Σικελιανού, του πρώην μνηστήρα της και μερικών άλλων φίλων, η Πολυδούρη μεταφέρεται στην Κλινική Καραμάνη, «ψηλά στα Πατήσια».

Εκεί πεθαίνει στις 29 Απριλίου, βοηθημένη από μια ένεση μορφίνης κι ένα ανώνυμο φιλικό χέρι. Έχει μόλις κλείσει τα είκοσι οχτώ της χρόνια.

ΟΙ ΤΡΙΛΙΕΣ ΠΟΥ ΣΒΗΝΟΥΝ

1928

ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Φίλε, του φθινοπώρου ήρθεν η Ωρα
στην πόρτα μου έξω. Κίτρινο φορεί
στεφάνι από μυρτιά. Στα νικηφόρα
χέρια της μια κιθάρα θλιβερή.

Κιθάρα παλαιική, που κλει πληθώρα
μέσα της ήχους και ήχους. Ιερή
κοιτίδα. Κάθε πόνος, κάθε γνώρα
που ήταν γλυκιά και γίνηκε πικρή.

Ηχος μες στην καρδιά της αποστάζει.
Φίλε, του φθινοπώρου η Ωρα εκεί
στην πόρτα μου ήρθε, δίχως να διστάζει

και το κιθάρισμά της πότε πότε
να τανε η φωνή σου η μυστική,
τους στίχους σου που μου τραγούδαες τότε.

ΚΙ ΉΤΑΝ ΜΙΑ ΝΥΧΤΑ ΩΡΑΙΑ, και στη ματιά σου
και στα τραγούδια σου. Ήτανε γλυκιά
μια νύχτα στα τραγούδια τα παλιά σου,
γεμάτη αστέρια, νύχτα ξωτικιά.

Η μόνη αγάπη μες στη μοναξιά σου,
τόσο όμορφη, τόσο υποβλητικιά,
έγινε πάθος μέσα στην καρδιά σου,
μες στην καρδιά σου την ερημικιά.

Αχ, τα παλιά τραγούδια σου που κλαίγαν
κι ήτανε τόσο ανείπωτα γλυκά,
και το 'κρυβαν σεμνά και δεν το λέγαν.

Αχ, τα παλιά σου τα τραγούδια που 'ναι
θλιμένα σαν αγάπης μυστικά,
σαν άνθη δακρυσμένα που σιωπούνε.

ΗΡΘΑ ΜΙΑ ΜΕΡΑ, ΟΔΗΓΗΜΕΝΗ απ' την ιερή σου
αγάπη, εμπρός στο κύμα το γλαυκό
και μ' άφησες τότε να ιδώ τη φλογερή σου
πληγή στο στήθος σου το νεανικό.

Τότε που μίλαξες με την ήσυχη φωνή σου
για τη ζωή σου, ατέλειωτο κακό,
κι ως ένιωθες βαθιά πως φτάνω ώς την ψυχή σου,
ανάβρυζε το δάκρυ σου γλυκό.

Κι ήταν χαράς χαρά να κλαίμε τραγουδώντας
στην ίδια λύρα, μάντεμα πικρό,
τη μοναξιά μας και σάμπως λησμονώντας.

Με τι χαρά το μέτωπό σου να ραντίσω
με τον πικρό της θάλασσας αφρό,
πέρα τα κύματα έτρεχα να προϋποντήσω.

ΚΙ ΗΡΘΕ ΜΟΙΠΑΙΑ του φθινοπώρου η Ωρα:
ανάμεσό μας στάθη σκυθρωπή,
μας άφησε τ' ανταλλαγμένα δώρα
και το γιατί χωρίς να μας το πει,

μας έριξε στο δρόμο προς τη χώρα
με γρήγορο το χέρι ως αστραπή.
Μαζί στον κόσμο, μα μονάχοι τώρα:
μια μοναξιά σαν τάφου σιωπή.

Μόνο έφτανε ο αχός του τραγουδιού σου,
μία ανάστερη νυχτιά χωρίς πνοή.
—Αχ, πού ναι η νύχτα εκείνη του παλιού σου
του τραγουδιού, μια προσμονή κρυμμένη;
Μ' έφτανε ο αχός... Δε σώνεται η ζωή
όταν του τάφου η πόρτα είναι ανοιγμένη.

ΜΕ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ ΤΑ ΚΡΙΝΑ που λυγούνε
μέσα στα νικημένα μου τα χέρια,
με τις σκέψεις που μάταια κυνηγούνε
η μια την άλλη πέρα από τ' αστέρια,

με τα μάτια που κάτι νοσταλγούνε,
κάτι που μου είναι αγνοημένο πλέρια,
σα να μη βλέπουν, σα να μην αλγούνε,
εξαϋλωμένα μάτια, μάτια αιθέρια,

στέκω οραματισμένη και πιστεύω.
Δεν ξέρω τι πιστεύω. Ξεφυλλίζω
τα ποιήματά σου κι όλο μεσιτεύω

στη σκέψη σου και στη βουλή του απείρου.
Κι όπως ποτέ τα μάτια δε σφαλίζω,
ξέρω πως πια δεν είναι απάτη ονείρου.

ΒΡΑΔΥ

ΤΟΥ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΥ Η ΩΡΑ έχει καθίσει
στην πόρτα μου. Το βλέμμα της υγρό,
γεμάτο από το απόκοσμο μεθύσι,
πλανιέται σε ασφοδέλων τον αγρό.

Τι σκέψη στη ματιά της να 'χει ανθίσει,
τι ονειροπόλημα λυπητερό;
Στην όψη της σκιές έχουν μαδήσει
κι είναι το στόμα της τόσο πικρό...

Μα όταν κατέβει το γαλήνιο βράδυ,
θα με καλέσει αμίλητα, γλυκά,
να την ακολουθήσω στο σκοτάδι.

Το βήμα της βουβό και βέβαιο θα 'ναι,
μα η πίστη μου θερμή, πως μυστικά
τα βήματά μου σένα ακολουθάνε.

Καλώς το που ήρθε το άφωτο βραδάκι
έτσι απαλό, σα χάδι να μ' αγγίξει
και τη σκέψη μου αγάλια να τραβήξει
στο σκοτεινό, στο ατέλειωτο δρομάκι,

κει που δλες οι χαρές μου καρτερούνε
το πέρασμά μου εκείθε, σιωπηλές,
ωραίες, ελκυστικές κι άπιαστες, λες
του ονείρου τα χρυσά φτερά φορούνε.

Καλώς το, που ήρθε σαν την καλοσύνη
το κουρασμένο βλέμμα μου να σβήσει
και την ψυχή μου ελεύτερη ν' αφήσει
ν' απλωθεί πέρα ώς πέρα στη γαλήνη.

KONTA SOY

Κοντά σου δεν αχούν άγρια οι ανέμοι.
Κοντά σου είναι η γαλήνη και το φως.
Στου νου μας τη χρυσόβεργην ανέμη
ο ρόδινος τυλιέται στοχασμός.

Κοντά σου η σιγαλιά σα γέλιο μοιάζει
που αντιφεγγίζουν μάτια τρυφερά,
κι αν κάποτε μιλάμε, αναφτεριάζει
πλάι μας κάπου η άνεργη χαρά.

Κοντά σου η θλίψη ανθίζει σα λουλούδι
κι ανύποπτα περνά μες στη ζωή.
Κοντά σου όλα γλυκά κι όλα σα χνούδι,
σα χάδι, σα δροσούλα, σαν πνοή.

ΓΙΑ ΔΕΣ, ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ, ΜΑΚΡΙΑ, πόσο μακριά είν' οι κήποι
και κρίμα, δεν είναι ούτε αυγή, και μόλις ξεκινάμε.
Θα μας ρημάξει η κακωσιά και θα μαράνει η λύπη
την ακριβή μας τη χαρά, πως ταιριασμένοι πάμε.

Στέρξε να μείνουμε σε μια του δρόμου μας γωνούλα,
κάτω στον ίσκιο μιας ελιάς -ίσκιε μου εμπιστεμένε.
Κι εγώ, θα δεις, με των φιλιών τη δροσερή πηγούλα
θα σου γιομίσω την καρδιά λουλούδια, αγαπημένε!

ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ

Ωχρή πορφύρα! Και το δάκρυ, μαγικό
πετράδι έχει γενεί στη φορεσιά σας.
Τι κι αν φοράτε διάδημα βασιλικό
στη μαύρη χειμωνιά την ομορφιά σας.

Του ξανθού Ήλιου το φιλί διαβατικό
κι αν παίξει στα χρυσόξανθα μαλλιά σας,
δε θα 'ναι ελπίδα, ούτε όνειρο θα 'ναι γλυκό,
μόνο πιο κρύα θα νιώστε τη χιονιά σας.

Ωχρή πορφύρα! Και δ βοριάς, που το Ωσαννά
σας τραγουδάει μ' όλα τα λουλούδια,
τα φύλλα σας μαδάει πριν μαραθούν·

κι όσα πετράδια η πάχνη αφήνει ταπεινά,
δοξαστικά όσα η θύελλα τραγούδια,
στην άχαρη καρδιά σας δάκρυα ανθούν...

ΠΑΝΤΑ ΓΥΡΙΖΩ

Πάντα γυρίζω εκεί προς τα χαράματα
της όμορφης αγάπης μας. Μην τύχει,
φοβάμαι, το μοιραίο να συντύχει
και φύγουν για τ' αγύριστα περάματα.

Θαρρώ ζωή τής δίνω ανακαλώντας
τα πρωτινά φεγγοβολήματά της,
το ανόθευτο μεθύσι μας κοντά της,
τα δώρα της περίσσια σπαταλώντας.

Κι αναζητώ το βλέμμα σου, γεμάτο
μιαν αφοσίωση αστέρευτη, σαν έννοια,
σαν έλξη να 'ταν όλο μαγνητένια,
τόσο όμορφο ήταν, τόσο ήταν γεμάτο.

Αχ, ο κρυφός καημός που μου κρατάει
τη σκέψη σκλαβωμένη στο πρωτάνθι,
ενώ γύρα μας περισσεύουν τ' άνθη
που αμέριμνα η αγάπη μας σκορπάει!

ΔΕΙΛΙΝΑ

Περνάει εμπρός μου η μέρα,
σημάδι φωτεινό,
και πάντα έτσι με βρίσκει
απάντεχο από πέρα,
βαρύ το δειλινό.

Τα φως σου θα στερέψεις,
ελπίδα μου χρυσή,
θα σε σιμώσουν οι ίσκιοι
κι έτσι μοιραία θα γνέψεις
στο δειλινό και συ.

EIKONA

Στα μαλλιά κερδίζει πλάτια
η σκοτεινά.
Και πιο κάτω, μες στα μάτια
η τρικυμιά.

Πέρα, που στα χείλη ανάφτει
αχνό ένα φως,
μου έφυγε γοργά κι εθάφτη
ο στοχασμός.

EIMAI TO LOUGLOUDI

Είμαι το λουλούδι, που σιγά το τρώει το κρυφό σαράκι.
Δε με τυραννάει το άγριο κακοκαίρι, όπως τ' άλλα, εμένα
και της χλοιμισμένης μου όψης δε μαδάνε ένα ένα τα φύλλα.
Οι καλές οι μοιρές κι οι κακές, καρτέρι κι αν μο' χουν στημένα,
σάμπως πεταλούδες να με τριγυρνάνε νιώθω ανατριχίλα.

Είμαι το λουλούδι, που σιγά το τρώει το κρυφό σαράκι.
Γέννημα και θρέμμα στην ψυχή μου μέσα το κακό φωλιάζει.
Και ζωή και χάρος είμαι, απ' τη γελάστρα τύχη δεν προσμένω.
Αψηλό κι ωραίο στήνω το κορμί μου, κι άλλο δε μου μοιάζει.
όμως όταν δείξω τις πληγές μου στ' άστρα, θα' μαι πεθαμένο.

XAMENA

Προσμένω, είν' η ψυχή μου ελπίδα,
στη νύχτα την τρισκοτεινή
τον ήλιο, τέτοιον που πρωτοείδα,
εκεί αντικρί μου να φανεί.

Προσμένω, που σημαίνουν τώρα
στριγκές φωνές το χαλασμό.
προσμένω τη γαλήνιαν ώρα,
το βραδινό χαιρετισμό.

Στην ξερασιά τώρα το χιόνι
πο' χει σα σάβανο απλωθεί,
το μακρεμένο χελιδόνι
προσμένω πως θα ξαναρθεί.

Όλα προσμένω τα χαμένα
κι η ελπίδα, μάγισσα μια γριά,
μου λέει πως έρχονται ολοένα
οι σκιές που χάνονται μακριά.

Στον Άσπρο Πύργο,
στην πέρα χώρα,
κόσμος πουλάκια
κι άνθη πληθώρα.

Τι περιβόλια,
δροσιά και μύρα!
Το περιγάλι
φωτοπλημμύρα.

Στον Άσπρο Πύργο
λες έχει αφήσει
όλα τα χάδια της
γλυκιά μια φύση.

Η γαλανή
τ' ουρανού γαλήνη
μέσα στο κύμα
τα μάγια λύνει.

Κι έχει στα μάτια
κάθε κοράσι
το μαγεμένο
το ακροθαλάσσι.

Οι νιες κει πέρα
πώς περπατάνε
κι έχουνε κάτι
σα να σκιρτάνε.

Κι οι νιοι γλεντάνε
κι έχουν καμάρι
για τις ματιές τους
που χουνε πάρει.

Κάθε ομορφάδα
γλυκιά και πλάνα,
και μέσα σ' όλες
κι η Μαριάννα.

Ω Μαριάννα,
ποιος δε σε ξέρει;
Κάθε ματιά σου
κι ένα νυχτέρι.

Το πέρασμά σου
ποιος θα χορτάσει;
Το καρδιοχύπι
και το γιορτάσι.

Μα η Μαριάννα
έχει μια θλίψη
σα να της έχουν
τα πάντα λείψει.

Καημός αγάπης
χρόνια τη λιώνει
κι όλο θεριεύει
όσο παλιώνει.

II

Στον Άσπρο Πύργο
η αυγή προβάλλει·
δεν την ξανάειδαν
με τέτοια κάλλη.

Γλυκοξυπνούνε
τα μάτια ταίρια,
τώρα που σβήνουν
ψηλά τ' αστέρια.

Βγήκε το αγέρι
να περπατήσει
μέσα στους κήπους,
πριν να φωτίσει.

Και θα κατέβει
στο ακροθαλάσσι
μ' όλα τα μύρα
που θα 'χει μάσει.

Μονάχα ας έρθει
γλυκά κι αγάλι,
πάνω στο κύμα,
στο προσκεφάλι

που τη λικνίζει
σαν κοιμισμένη,
την πιο ωραία,
την πιο θλιμμένη.

ΘΑ ΠΕΘΑΝΩ ΜΙΑΝ ΑΥΓΟΥΛΑ ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΚΗ του Απρίλη,
όταν αντικρί θ' ανοίγει μες στη γάστρα μου δειλά
ένα ρόδο -μια ζωούλα. Και θα μου κλειστούν τα χείλη,
και θα μου κλειστούν τα μάτια μοναχά τους, σιωπηλά.

Θα πεθάνω μιαν αυγούλα θλιβερή σαν τη ζωή μου,
που η δροσιά της κόμποι δάκρυ θα κυλάει πονετικό
στο άγιο χώμα που με ρόδα θα στολίζει τη γιορτή μου,
στο άγιο χώμα που θα μού ειναι κρεβατάκι νεκρικό.

Όσα αγάπησα στα χρόνια της ζωής μου, θα σκορπίσουν
και θ' αφανιστούν μακριά μου, σύννεφα καλοκαιριού.
Όσα μ' αγαπήσαν μόνο θα 'ρθουν να με χαιρετήσουν
και χλοιμά θα με φιλούνε σαν αχτίδες φεγγαριού.

Θα πεθάνω μιαν αυγούλα μελαγχολική του Απρίλη.
Η στερνή πνοή μου θα 'ρθει να σ' το πει, και τότε πια,
όση σου απομένει αγάπη, θα 'ναι σα θαμπό καντήλι
-φτωχή θύμηση στου τάφου μου την απολησμονιά.

ΘΑ ΡΘΕΙΣ ΑΡΓΑ

Ως πότε πια θα καρτερώ να ξαναρθείς και πάλι
σαν από χρόνους μακρινούς και ξένες χώρες πέρα;
Λιγόστεψε η ζωούλα μου και μέρα με τη μέρα,
ανήμπορη και τρυφερή, σβήνεται αγάλι αγάλι...

Άκου στα δέντρα πένθιμα πώς τρίζουνε τα φύλλα:
μηνάνε το φθινόπωρο. Δες, τ' ουρανού το χρώμα
το θόλωσαν τα σύννεφα... Μια κρύα ανατριχίλα
στα λουλουδάκια χύνεται... κι αργείς, αργείς ακόμα!

Θα ρθείς αργά, με τη νυχτιά και με τον κρύο χειμώνα,
με το χιονοσαβάνωμα, με του βοριά το θρήνο,
και δε θα βρεις ούτ' ένα ρόδο, ούτ' ένα αθώο κρίνο
να μου χαρίσεις... ούτε καν μια πένθιμη ανεμώνα.

ΔΕ ΘΑ ΤΟ ΠΟΥΝ...

Δε θα το πουν ο πόνος μου πως άνθισε
παρά τα λυπημένα μου τραγούδια.
Σαν πεταλούδες οι χαρές με σίμωναν,
γιατ' ήμουν δροσερή σαν τα λουλούδια.

Δε θα το πουν ο πόνος μου πως μέστωσε
παρά τα πικραμένα μου τραγούδια.
Οι έρωτες, αηδόνια μου τραγούδαγαν,
γιατ' ήμουν τρυφερή σαν τα λουλούδια.

Δε θα το πουν πως γιγαντώθη ο πόνος μου
παρά τα σπαραγμένα μου τραγούδια.
Οι χαροκόποι ανύποπτα με σίμωναν,
γιατ' ήμουν σιωπηλή σαν τα λουλούδια.

Δε θα το πουν ο πόνος μου πως πέθανε
παρά τα σιωπημένα μου τραγούδια,
και θα περνά η ζωή πάνω μου ξένοιαστη
πως έσβησα γλυκά σαν τα λουλούδια.

Ξεχωριστά μες στ' άλλα
δέντρα, δέντρα ολοίσια,
βουβά τα κυπαρίσσια
στο μεσημέρι ντάλα.

Τρελές, ζελογιασμένες
λεύκες, τ' ωραίο σας γέλιο
είναι σαν περίγέλιο
στις νύχτες τις θλιμμένες.

Πεύκα, κρυφή κατάρα
θρηνεί μες στα κλαδιά σας
κι αγγίζει στην καρδιά σας
του γλίου το φως λαχτάρα.

Χλωρή στρωμνή στον ήλιο
οι καρυδιές που δίνουν·
οι σκιές στις ρίζες στήνουν
το μαύρο τους βασίλειο.

Οι παπαρούνες λαύρα,
φανταχτερό λουλούδι.
Φεύγει η ζωή τους χνούδι
στην παιχνιδιάραν αύρα.

I

Ένα μεγάλο θαλερό Δάσος κι εμέ η ψυχή μου.
Λίγος ο δρόμος ώς εκεί, καθώς έχεις σιμώσει.
Μονάχα μην αργοπορείς, μην τύχει και νυχτώσει
και δε σε ιδούν τα μάτια μου και μείνω μοναχή μου.

Εκεί τα δέντρα είναι ψηλά καθώς οι στοχασμοί μου.
Η χλόη πάνω στις πίκρες μου γλυκιά πό χάδια στρώση
κι ένα λουλούδι φλογερό μονάχα ανθίζει, η ευχή μου
να ρθείς εκεί, με όλη σου την κυνηγήτρα γνώση.

Θα σε μεθύσει η μυρωδιά και δε θ' ακούς τι ψάλλουν
κρυφά, καθώς ερωτικά τρυγόνια τα όνειρά μου,
μα πληγωμένα και νεκρά μπροστά σου σαν προβάλουν,

Θα ειπείς, βαθιά σου ψάχνοντας τότε, πού ναι η χαρά μου;
Κι όπως θα βλέπεις γύρω σου, βουβά και λυπημένα,
θα γίνεις όνειρο, καημός, τραγούδι εσύ για μένα.

II

ΓΙΑΤΙ ΝΑ ΞΑΝΟΙΧΤΕΙΣ ΜΑΚΡΙΑ στο ανήμερο το Δάσο;
Μια αυγή σιμά μου πέρασες με τ' όπλο στο πλευρό,
γίγαντας. Σε καμάρωσα, και δε θα το ξεχάσω,
καθώς όλα χαιρέτιζε το βλέμμα σου ιλαρό.

Γιατί να ξανοιχτείς μακριά στο ανήμερο το Δάσο;
Χίλιες κορφές σουν νεύανε γλυκά· οι φραγές χορό
σταίναν ολάνθιστες για ν' αντικόψουν. – «Θα περάσω!»
τρύπας η ματιά σου πύρινη και πέφτανε σωρό.

Ποια ρεματιά σε δέχτηκε στη βλαστερή αγκαλιά της,
ωραίο πουλάκι, αμέριμνο κι αδικοσκοτωμένο;
Ποια την πληγή σου δρόσισε με τη δροσοσταλιά της

φτωχή πηγούλα; Ποιο δεντρό σου γίνη εμπιστεμένο
κι άκουσε τις στερνές στιγμές, γερτό προς τη ματιά σου,
την εκατομαντάλωτη ν' ανοίγεις πια καρδιά σου;

III

ΟΙ ΠΑΠΑΡΟΥΝΕΣ ΑΝΘΙΣΑΝ ΞΑΝΑ. Στα ίδια μέρη
τις έκοψα γεμίζοντας, ως τότε, την αγκάλη.
Μονάχα τώρα, θλιβερό κι αν έστηνα καρτέρι,
δε σ' είδα ξάφνου πλάι μου να προσπερνάς και πάλι.

Το Δάσος σιγαλότατο στο λαύρο μεσημέρι,
τις λεύκες τις γλυκόλογες με τα γιγάντια κάλλη,
μ' απ' όλα το σπιτάκι σου – καημό που μου χει φέρει –
το βρήκα δίχως σένανε και δίχως ελπίδα άλλη

Να σε ξανάβρω – θα σωνα να καρτεράω χρόνια.
Κι έκλαψα. Μα θυμήθηκα στερνά που ξεκινούσες
με συνοδεία μουσική τα δέντρα και τ' αηδόνια.

Με τη ματιά νοσταλγικιά στα γύρω που σκορπούσες
και στην καρδιά μου σ' έκλεισα, μ' εσέ να χαιρετήσω
όλα που μ' έκανες εσύ να ιδώ και ν' αγαπήσω.

ΒΑΡΙΑ ΚΑΡΔΙΑ

ΠΩΣ ΝΑ ΣΑΣ ΠΩ; Σας θέλω ανθούς, δροσάτα παλικάρια,
τώρα καθώς απλώνεται απαλή
λίμνη η καρδιά μου, ανίσκιωτη, διάφανη και καθόρια
καθρεφτισμένες μέσα της τις δψεις σας να κλει.

Ωραία χαρά, σά γέρνετε καθένα το κεφάλι
προς την καρδιά μου, ανύποπτα, καθώς
σας λούζει με τα ξωτικά, μ' όλα τα πλάνα κάλλη,
του ονείρου μου το μυστικό και το γαλήνιο φως.

Πώς με κοιτάς έτσι γλυκά, νέο μου ανθάκι χαρωπό;
Δείχνεις όλες τις χάρες σου σ' εμέ και δε φοβάσαι;
Αχ! έχω την καρδιά βαριά... μα δε θα σου το πω
γιατί: κάλλιο ασυλλόγιστο κι ευτυχισμένο να 'σαι.

Πώς με κοιτάς έτσι γλυκά... συ, τόσο νέο και χαρωπό;
Τρέμει η καρδιά μου μια στιγμή, σαν κάτι να προσμένω...
Αλι! έχω βάρος στην καρδιά. Μα δέ θα σου το πω
γιατί: κάλλιο ασυλλόγιστο να 'σαι κι ευτυχισμένο.

Με τρώει η έγνοια να σταθώ κοντά σου μια στιγμούλα
και την καρδιά μου στη γλυκιά σου μυρωδιά να λούσω.
Με καίει ο πόθος, σκύβοντας πάνω σου σα βεργούλα
του φράχτη, τον τρελό παλμό της νιας σου ζωής ν' ακούσω.

Τολμώ τ' άσωτα χέρια μου κάποια στιγμή ν' απλώσω,
τα θελκτικά σου χρώματα στην όψη σου ν' αγγίσω:
μα κάτι, σα να μην μπορώ κει που είσαι να σε σώσω,
κάνει βαριά τα χέρια μου κάτω να πέφτουν, πίσω...

ΠΑΛΙΡΡΟΙΑ

Δύναμη ανώφελη σε φέρνει ενάντια
του χαραγμένου δρόμου των κυμάτων.
Κι αν τους μικρούς κουρσάρους σου απ' αγνάντια
δένει η φρίκη των άφαντων μνημάτων,

νά της ορμής σου η θλιβερή κατάντια:
σ' ερωτιάρικο έν' άσμα των ασμάτων
και της λύσσας του αφρού σου, σε διαμάντια,
χάρες υποταγής στο πέρασμά των

των δυνατών να σε πατούν! Μεγάλη
η μοίρα σου κι ανίκητη είναι. Φτάνει.
Σκύψε μπροστά της κάλιο το κεφάλι.

Η δύναμή σου ανθοί, για να κοσμούνε
των νικητών σου το άδικο στεφάνι,
που είναι απ' τη μοίρα εκείνοι να νικούνε.

ΚΑΛΛΟΝΗ

Γι' αυτή τη χάρη, να σαι γεννημένη
απ' τα χέρια της αρμονίας, παίρνεις
στο βασίλειο του Ήλιου μια διαλεγμένη
θέση. Κι όμως, ανάξια δεν τη φέρνεις.

Αν φέγγουνε πυροί και χρυσωμένοι
της γνώσης οι καρποί, μη δεν τους φέρνεις
εσύ στο φως, ψυχή αιθεροπλασμένη,
σπάνιο λουλούδι, στη δροσιά που γέρνεις

της ζωής, ταπεινά κι όμως ωραία;
Η θεότη στα χέρια σου έχει αφήσει
με πίστη το γεμάτον αμφορέα.

Κάνε γλυκά στη δίψα μας να γείρει
τόσο μονάχα, όσο για να μας χύσει
χρυσό καπνό, μεθυστικό σα γύρη.

ΑΝΟΙΞΗ

Φούντωσε η Άνοιξη και δω, σε κάθε δέντρου κλώνο.
Τα πάρκα λουλουδίσανε και κείνα.
Μα δε μου λέει η γιορτερή χαρά τους, παρά μόνο
πως λείπω μακριά' πό σένα, Αθήνα.

'Ερχεται ακάλεστη, βουβή, μες στου γηλίου το θάμπος,
βροχούλα που κανείς δεν υποτεύτη
και νιώθω, η νοσταλγία σου καθώς μ' ανάφτει, σάμπως
ξεχώριστά για μένανε να πέφτει.

Παρίσι, άνοιξη 1927

ΟΥΤΕ ΚΑΙ ΔΩ...

Ούτε και δω στην ξενιτιά που μ' έχει ρίξει,
καθώς με συγκυλά της δυστυχίας το κύμα,
βρήκα την ταφική του ναυαγίου γαλήνη.
Τα σωθικά μου αν τα χει η μαύρη δίψα φρίξει,
κι αν η φωνή μου απ' την κραυγή του πόνου σβήνει,
μα πάντα θα 'μαι του όνειρου τ' αστείο θύμα.
Καθώς φωτίζων πάνω μου τα δυο σου μάτια,
των λογισμών μου σκίζοντας το μαύρο βύθος,
το δρόμο προς τα χείλη σου βρήκα άθελά μου.
Κείτομαι εμπρός σου κι ονειρεύομαι παλάτια
νεραϊδικά, σαν απ' αυτά που θέλει ο μύθος,
και δεν κοιτάζω πως θεός στη ζωή μπαίνεις
Εσύ, κι εμένα πόσο ανάξιο το ένδυμά μου...

ΣΤΡΟΦΕΣ

Στο πλαίσιο του παράθυρου προβάλλει
το πάρκο πρωινό· δε φέγγει ακόμα.
Αχ, πόσες υποσχέσεις δε μοιράζει
της εαρινής αυτής αυγής το στόμα
που σ' ένα απλό χαμόγελο χαράζει.

Και κατοικεί στο πάρκο όλη η γαλήνη
όσων πιστεύουν στην καλή τους μοίρα.
Βλέπω με τι σοφία που ετοιμάζει,
και τι σιγά, την πράσινη πλημμυρά.
Μα εμέ, που δεν πιστεύω, με τρομάζει.

Στα στήθη μου βαθιά η πληγή ματώνει
σα νέο λουλούδι, γιώθω την ορμή της
που μου ρουφά τα νιάτα και με λύνει.
Το Είναι μου όλο τώρα η δύναμη της
και θα δουλεύει ανύποπτα για κείνη.

Παρίσι. Νοσοκομείο Charité

ΠΑΡΙΣΙ

Παρίσι, ήταν καιρός τα ονείρατά μου
στο σκοτεινό πρώι μου να σκορπίσω
και να σ' αφήσω, παίρνοντας κοντά μου
τη θλιβερή χαρά να σ' αγαπήσω.

Τώρα η Μεσόγειος, λυγερή σειρήνα
που στο πλοίο μας γύρω αφροκοπίσει,
κι όλα του αφρού της τα κατάσπρα κρίνα
ένας σκοπός: μακριά σου να με πάει.

Κι ύστερα, σα σιμώσουμε κει πέρα,
θα ρθεί προσταχτικό το φως, ν' ανοίξει
τα μάτια μου στην τρισγαλάζια μέρα
και την ενθύμησή σου να μου πνίξει.

Κι ύστερα τα νησιά της θα χιμήσουν.
Κι η Αθήνα, ζέρω, δε θ' αργοπορήσει.
Θενά στηθούνε να μου πολεμήσουν
της αμαρτίας τον έρωτα, Παρίσι!

Και θα θελήσουν να ξεχάσω πόσο
σου δόθηκεν αμέσως η ψυχή μου
καθώς, χωρίς την έγνοια ν' ανταμώσω,
γύριζα μες στους δρόμους μοναχή μου.

Όμως παντού έπιανα εύκολες φιλίες,
γιατί σα να με ξέρων μου γελούσαν
παντού, σπίτια και πάρκα κι εκκλησίες,
κι όταν ξαναπερνούσα, μου μιλούσαν.

Και θα θελήσουν να ξεχάσω πόση
καινούργια νιότη συ μου χεις χαρίσει.
πως τη μοίρα μου ακόμα έχω ανταμώσει
γυρίζοντας στους δρόμους σου, Παρίσι.

ΣΕ ΜΙΑ ΔΕΣΜΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑ

Χτες ήτανε μπουμπούκια
σεμνά, δίχως καμάρι κι υποσχέσεις.
Σήμερα, τόσο ωραία
πρωί πρωί όπως τά ειδα, ταράχτηκα...
Μες στο άνοιγμά τους βόσκει
μια βίαιη δύναμη που ναι σαν τη νιότη.
Κι η νιότη αυτή που τρέχει,
τεντώνει τα σαρκώδη φύλλα ως τόξα
κι ώς τη ρίζα τ' ανοίγει
και ξεχύνει της πρόκλησης το μύρο,
μόλις μ' ένα φυλλάκι διπλωμένο
την παρθένα ομορφιά τους κρύβει.
Η πεταλούδα θα 'ρθει
-τ' όνειρο μες στη μέθη τους περνάει.
Το ριγηλό θενά σηκώσει φύλλο
και την καρδιά τους θα 'βρει.

Μα, ω της κάμαράς μου
ωραίοι εξόριστοι, θα σας παιδέψει
του ονείρου σας η πλάνη.
Το λίγωμά σας μάταιο θα περάσει.
Τα μάτια μου ακλουθάνε
της σάρκας σας το αόρατο ανατρίχιασμα
κι η ερωτική σας νάρκη
με το μύρο περνάει μες στην καρδιά μου...
Η πεταλούδ' αν είμαι
που σας λείπει, ανοίχτε στων χειλιών μου
τη λαύρα τη μισόκλειστη καρδιά σας.

Ή αν θέλετε, θα βιάσω
με μ' άγνωστη λαχτάρα στη γενιά σας
το ανθένιο μυστικό σας,
τη λατρευτή που σας ορθώνει νιότη...
Η ανάσα μου, η πνοή σας,
δεν ξέρω τι σας έγειρε τα φύλλα...
τι μου 'σβησε το φως μέσα στα μάτια...

ΦΥΓΕ

Ω, φύγε μακριά μου,
μακριά όσο μπορεί
κι αν σ' αναζήτηση θλιμμένη η ματιά μου
ονείρου που εσβήστη τα χνάρια να βρει.

Στιγμή πια σιμά μου
μη μένεις. Ωμέ!
ούτ' ένα λουλούδι χλωρό στην καρδιά μου,
κι αν συ πλανευτείς, θα πλανέψεις κι εμέ.

Και πιότερο εμένα
τρελή ναι η καρδιά.
Μου το παν τα μάτια σου τα φοβισμένα,
θυμάμαι, την πρώτη στον κήπο βραδιά.

ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ ΜΟΥ

Μ' ΕΝΑΝ ΠΑΛΜΟ ΒΑΡΥ –σεισμός μού συγκλονεί τα στήθια
όταν προβάλλεις, Άνοιξη· πάντα σε χαιρετίζω.
Είναι και θλίψη και χαρά, γιατί από σένα, αλήθεια,
ό, τι καλό, κακό κι αν κλει η ζωή μου, το γνωρίζω.

Το ίδιο ποτήρι μού κερνά την πίκρα και την ηδονή.
Όταν τη μια συναπαντώ, κι η άλλη δεν απολείπει.
Ομοιος βαρύς ένας παλμός βαθιά τα στήθη μου δονεί
κι έφτασε να μην ξέρω πια τι ναι χαρά, τι λύπη...

Μητέρα μου, παιδί σου εμέ πιστό¹
με αφήνει η κάθε μέρα που διαβαίνει.
Σ' εμέ το πρόσωπό σου εικονιστό
και μέσα μου η ψυχή σου φωλιασμένη.

Δε σ' ένιωσα πριν να σε χωριστώ·
μα η θύμησή σου, ακέρια που μου μένει,
μου δείχνει εμένα εκεί να εξιλαστώ,
για πάντα θλιβερή, μετανιωμένη.

Πιστό παιδί σου. Τη μαρτυρική
ζωή σου, ζωή μου να τη νιώσω,
Μητέρα μου καλή, πονετική.

Και στον κρυφό καημό σου, να μη δουν
τον πόνο σου όσοι αγάπαγες, να δώσω
κι εγώ τα σπλάχνα μου –άνθη να μαδούν...

ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Ήρθες! Ήρθες! Πλημμύρισε η χαρά μου
κι η λαχτάρα με σφίγγει να με πνίξει.
Ήρθες, όσο κι αν μάκρυνεν ο χρόνος·
ο ίδιος χρόνος την πόρτα σου 'χει ανοίξει.

Ψυχή μου, γιατί μένεις λυπημένος;
Κοιτάς το μαρασμό που μ' έχει ντύσει
σαν την ομίχλη τη δειλινή ώρα;
Θες να σου πω το πώς μ' έχει απαντήσει;

Μα τι σημαίνει. Φαίδρυνε τα χείλη
στης πάναγνης χαράς μου το μεθύσι.
Τι σημαίνει πως ο χειμώνας ήρθε
πριν τίποτε για μένανε ν' ανθίσει.

Τώρα πια, όπως άλλοτε, δε θέλω
εύοσμα άνθη απ' τα νεανικά σου χέρια.
Είμαι σεμνή. Με κάθαρεν η αγάπη
απ' τα στολίδια· δες, μ' έγδυσε πλέρια.

Κοίτα πώς αγωνίζεται η ψυχή μου
τα στέρεα της ζωής δεσμά να λύσει·
ανέσπερον αστέρι να προφτάσει
το αργυρό μέτωπό σου να φιλήσει.

NANOΥΡΙΣΜΑ

Χλοιμή αδερφούλα,
η μέρα φτάνει
και στα ματάκια σου
ύπνος δε φάνη.

Τι σε παιδεύει
κι έχεις την όψη¹
σκληρή, σαν άνθος
που το χουν κόψει;

Βλέπω η ματιά σου
που δε λυγάει.
Τι σκέψη τάχα
να κυνηγάει;

Χλοιμή αδερφούλα
—μη με μαλώσεις.
Δε θες τα χέρια
σ' εμέ ν' απλώσεις;

Άλλοτε —αχ πόσο,
δεν το ξεχάνω—
δω, στη μικρούλα
καρδιά μου πάνω,
το μέτωπό σου
μου εμπιστευόσουν
κι ήσουν γαλήνια
σα να κοιμόσουν.

Κι άλλοτε... Αχ, τότε
μ' είχες ξεχάσει·
έκλαιεις σα να 'χες
τα πάντα χάσει.

Μα της χλοιμάδας
η αρρώστια φάνη
στο μετωπάκι σου
πικρό στεφάνι.

Σφίγγει ολοένα.

Πια δε θυμάσαι.

-Χλομή αδερφούλα,
πες μου, κοιμάσαι;

Για την αρρώστια σου
λέω. Θαρρούσα
να τη νικήσω
πως θα μπορούσα.

Ξέρω τι αγάπες
κλείνεις στα στήθια.
Θέλεις λουλούδια
και παραμύθια.

Κάποτε μου 'πες,
θαρρώ θλιψμένη,
για μια ψυχούλα
πο 'χεις χαμένη.

Κι αυτό θα σ' έχει
πολύ απελπίσει.
Την είχες πιότερο
από μέ αγαπήσει;

Χλομή αδερφούλα,
πια τι με νοιάζει...
Αχ, η ματιά σου
πώς σκοτεινιάζει!

Τα παγωμένα
χέρια σου, Θε μου...
Δε σ' είδα τόσο
χλομή ποτέ μου.

Σήμερα κιόλα,
πριν βασιλέψει,
θα πάω στον κήπο
που 'χες φυτέψει.

Όλα για μένα
θα ξανανθίσουν.
Θα 'μαι θλιψμένη,
θα μ' αγαπήσουν.

Και θα μου δώσουν
κάτι δικό τους.
Τη δροσοχάρη,
το μυστικό τους.

Και μια ιστορία
θα 'χει καθένα.
Θα τη μιλήσουν
σιγά σε μένα.

Για μια ψυχούλα,
για το αγεράκι,
το κρύο σύννεφο
κακό γεράκι.

Και θα σ' τα φέρω,
μ' ακούς; Νυστάζεις.
Σα να κοιμάσαι,
κι όμως κοιτάζεις

κάπου. Κοιμήσου.
Το φως σιμώνει.
Χλομή αδερφούλα,
δεν είσαι μόνη.

Είμαι κοντά σου,
σε νανουρίζω.
Τα βάσανά σου
πικρά γνωρίζω.

Μονάχα ο ύπνος
δε λέει «θυμήσου».
Χλομή αδερφούλα,
φέγγει... κοιμήσου...

ΘΥΣΙΑ

στον κ. Γιάννη Ρίτσο

Καρδιά μου, τούτη η ώρα εδώ που εστάθη
με μια δεσποτικιά γαλήνη, κάτι
έχει βαρύ, μ' αγγίζει σαν το μάτι
του άγριου Μοιραίου, που λάθεψε πως χάθη.

Ο λογισμός μου τώρα αδυνατίζει
και σκύβει σαν ο ένοχος μπροστά σου.
Καμιά φωνή να μου φωνάζει «στάσου»
ούτε μια ελπίδα, εντός μου να φωτίζει.

Και δεν αντέχω, θα τ' ακούσεις όλα,
τίποτα δεν εσκέπασεν η λήθη.
Θα σου τα πω σαν ένα παραμύθι,
καρδιά μου ερημική κι ονειροπόλα.

Κοίταξε το βραδάκι αυτό, που κλείνει
τόση γαλήνη, κι όταν αντικρίζει
τον κάμπο, είναι σα χάδι· δε δροσίζει,
όμως μια νοσταλγία μέσα μας χύνει...

Μαντεύω απ' τη γαλήνη σου τι θλίψη
πικρή σε τρώει, φτωχή καρδιά μου κι έρμη.
Της ύπαρξής σου σου 'κλεψαν τη θέρμη
κι η δρόσο του καημού σου χει απολείψει.

Λουλούδι που το φως σ' είχε αγαπήσει,
έμεινες μοναχά με τη λαχτάρα,
που αργά γίνηκε φλόγα και κατάρα,
τίποτε πια από σέ να μην αφήσει.

Είδα το φως αυτό να λιγοστεύει
τότε, κι εσένα αγάλια να χλομαίνεις.
Σου ειπα, θυμάσαι; πρέπει να υπομένεις,
και σου 'δειξα τη σκέψη που πιστεύει.

Ήταν ωραία κάποτε, θυμάσαι;
Την εκαμάρωσες και συ, καρδιά μου.
Αχ, η αρμονία πώς άρμησε βαθιά μου
τότε. Μα σε είδα πάλι να λυπάσαι...

Τώρα, για σένα είναι όλα τελειωμένα
και τη στερνή πνοούλα έχεις αφήσει.
Η σκέψη μου, που μάταια έχει ανθίσει,
μαδάει σε νεκράνθια σπαραγμένα.

ΝΑ 'ΝΑΙ ΑΥΤΗ...

Κάποια μέρα που εγείρονταν περήφανα της ψεύτικης ζωής το πανηγύρι κι ένα σκληρό φως, άκαρπο βασίλευε, που αλλοιώνει τα πάντα και διεγείρει μονάχα στη ζωή την πιο κοινή,

το αναπάντητο ρώτημα με γέμισε κι είδα με αμφιβολία και την ψυχή μου. Τότε άνοιξε μιαν άβυσσο και κρύφτηκε κι έμεινα δίχως θλίψη, μοναχή μου, στην άσκοπη ζωή που δεν πονεί.

Και πέρασα έτσι. Τώρα που όλα κόπασαν και του άλλου κόσμου το άγιο φως πλανιέται, νιώθω κάποια πνοή που έρχεται απόκοσμη και δε μου κλαίει και δεν παραπονιέται, μόνο κρυφό σαν κάτι να κρατεί.

Μου δείχνει το βραδάκι, που όλο κι έρχεται σα να 'ναι μια υπερτάτη καλοσύνη και κάτι θέλει να μου πει, μα στέκεται λες κρύβει μια λαχτάρα, μια βιασύνη σε κάποιο χαμογέλιο... Να 'ναι αυτή;

ΤΑΠΕΙΝΟΣΥΝΗ

Φιλάρεσκα αρωματισμένη η νύχτα πάλι ήρθε κι ώς τη φτωχή την κάμαρά μου· μου ζήτησε ένα γέλιο, τη χαρά μου, και στο προκηρυγμένο μου έσκυψε κεφάλι.

Γιατί τη φιλαρέσκεια ακόμα αυτή σε μένα; Ακόμα μια βρισιά στα αισθήματά μου. Εέρει καλά την ταπεινότητά μου το μέγα Σύμπαν και η ράβδος του Ποιμένα.

Εέρει καλά πως, κι αν τα χείλη στην πληγή μου, με ροδοκλώνια παίζοντας ανοίγει, μια περηφάνια πάντοτε θα πνίγει και τη βλαστήμια ακόμα στη σιγή μου.

ΠΑΘΟΣ

Κοιτάξτε με, στοιχεία της Φύσης,
ψυχρά στοιχεία χωρίς ψυχή.
Ωραίε Υμηττέ, συ θα μ' αφήσεις
ή εγώ θα φύγω μοναχή;

Κοιτάξτε με, έχω ένα τρυπάνι
μες στο κεφάλι μου βαθιά.
Τίποτα τούτο δε σας κάνει,
στοιχεία χωρίς σταλιά καρδιά;

Είχα ζητήσει να μαντέψω
το μυστικό σας μια εποχή,
τη θλίψη σας να γαληνέψω
—σεις δυνατά κι εγώ φτωχή.

Είχε η καρδιά μου κι ένα δάκρυ
για κάθε σας κρυφό χαμό.
Χωρίς εσάς, σε καμιάν άκρη
ποτέ δεν είχα αναπαμό.

Εδώ οι κροτάφοι μου που ισκιώνουν
γέμιζαν σκέψη τρυφερή
τότε για σας. Μα τώρα λιώνουν
κι η σκέψη μου είναι ζοφερή.

Κοιτάξτε το τρυπάνι που έχω:
πονώ φριχτά στην κεφαλή,
και να σας στείλω δεν αντέχω
το τελευταίο το φιλί.

Αγάλια θα συρθώ ώς τα πόδια
εκεί, του αντικρινού βουνού,
κι απ' τα στερνά μου ακόμα εφόδια
θα σας μοιράσω καθενού.

Έπειτα, στο αίμα βουτηγμένη
του πληγωμένου κεφαλιού,
θ' αφήσω μια κραυγή πνιγμένη
σαν κρώξιμο άγριου πουλιού.

ΟΧΙ, ΔΕΝ ΕΧΩ ΔΑΚΡΥΑ ΠΙΑ για σένα,
ψεύτρα Νυχτιά, με τα διαμαντικά
και με τα μάτια σου τα ηλεκτρισμένα.

Στο κάλεσμά σου είμαι άφωνη σα μνήμα.
Και τα τραγούδια τα νοσταλγικά
κι οι έρωτές μου σαν το κομμένο νήμα.

Άλλοτε πίστευα στην ομορφιά σου
κι όλη καρδιά γινόμουν να πονεί
κι απ' τις αγάπες σου κι απ' τα καρφιά σου.

Τώρα βλέπω με φρίκη να σιμώνεις.
Μη με χαϊδεύεις έτσι ταπεινή:
το μίσος μου μονάχα δυναμώνεις.

ΓΙΑΤΙ Μ' ΑΓΑΠΗΣΕΣ

Δεν τραγουδώ, παρά γιατί μ' αγάπησες
στα περασμένα χρόνια.

Και σε ήλιο, σε καλοκαιριού προμάντεμα
και σε βροχή, σε χιόνια,
δεν τραγουδώ, παρά γιατί μ' αγάπησες.

Μόνο γιατί με κράτησες στα χέρια σου
μια νύχτα και με φίλησες στο στόμα,
μόνο γι' αυτό είμαι ωραία σαν κρίνο ολάνοιχτο
κι έχω ένα ρίγος στην ψυχή μου ακόμα,
μόνο γιατί με κράτησες στα χέρια σου.

Μόνο γιατί τα μάτια σου με κοίταξαν
με την ψυχή στο βλέμμα,
περήφανα στολίστηκα το υπέρτατο
της ύπαρξής μου στέμμα,
μόνο γιατί τα μάτια σου με κοίταξαν.

Μόνο γιατί όπως πέρνα' α με καμάρωσες
και στη ματιά σου να περνάει
είδα τη λυγερή σκιά μου ως όνειρο
να παίζει, να πονάει,
μόνο γιατί όπως πέρνα' α με καμάρωσες.

Γιατί δισταχτικά σα να με φώναξες
και μου άπλωσες τα χέρια
κι είχες μέσα στα μάτια σου το θάμπωμα
—μια αγάπη πλέρια—
γιατί δισταχτικά σα να με φώναξες.

Γιατί μόνο γιατί σε σέναν άρεσε,
γι' αυτό έμεινεν ωραίο το πέρασμά μου.
Σα να μ' ακολουθούσες όπου πήγαινα,
σα να περνούσες κάπου εκεί σιμά μου.
Γιατί μόνο γιατί σε σέναν άρεσε.

Μόνο γιατί μ' αγάπησες γεννήθηκα,
γι' αυτό η ζωή μου εδόθη.

Στην άχαρη ζωή την ανεκπλήρωτη
μένα η ζωή πληρώθη.

Μόνο γιατί μ' αγάπησες γεννήθηκα.

Μονάχα για τη διαλεχτήν αγάπη σου
μου χάρισε η αυγή ρόδα στα χέρια.
Για να φωτίσω μια στιγμή το δρόμο σου
μου γέμισε τα μάτια η νύχτα αστέρια,
μονάχα για τη διαλεχτήν αγάπη σου.

Μονάχα γιατί τόσο ωραία μ' αγάπησες,
έζησα να πληθαίνω
τα ονείρατά σου, ωραίε που βασίλεψες,
κι έτσι γλυκά πεθαίνω,
μονάχα γιατί τόσο ωραία μ' αγάπησες.

ΣΕΜΝΟΤΗΣ

Την ομορφιά που κλείνω μέσα μου
κανείς δε θέλω να τη νιώσει.
Δε θα μπορούσε να τη σίμωνε
χωρίς γι' αυτό να την πληγώσει.

Έχω ένα κρίνο, κρίνο ολάνοιχτο,
χωρίς καμιά σκιά στην όψη.
Καμιά ηδονή δεν επεθύμησε
να το φιλήσει, να το κόψει.

Έχω ένα ρόδο που ζυγιάζεται
πάνω στην ίδια του τη φλόγα,
κι είναι σα να γινε ολοκαύτωμα
και να σιωπούσε και να ευλόγα.

Μια μαργαρίτα που 'ναι αμφίβολη,
μόλιο το Ναι που λέει η καρδιά της,
μόνον αφήνει να λικνίζεται
παθητικά την ομορφιά της.

Κι άλλα λουλούδια που 'ναι σύμβολα
κι άλλα, μονάχα που μεθούνε,
μα τόσο είν' όλα λεπτοκάμωτα
φανταστικά μόνον ανθούνε.

Την ομορφιά που κλείνω μέσα μου
κανείς ποτέ δε θα τη νιώσει.
Κι αν την πληγώσει, θα 'ναι ανίδεος
κι ούτε γι' αυτό θα μετανιώσει.

ΑΧ, Η ΚΑΡΔΙΑ ΜΟΥ...

Αχ, η καρδιά μου νοσταλγεί,
τώρα που φεύγει η μέρα,
το ρόδινο ξημέρωμα,
τον ήλιο, τον αιθέρα.

Τα παιδικά χαμόγελα,
το κύμα που απαντούσε
στο φλοίσβημα της πρόσχαρης
φωνούλας μας που αχούσε.

Τη βάρκα που λικνίζονταν
στη μέθη μας του ονείρου,
το αβρό τραγούδι που έσμιγε
τη σιγαλιά του απείρου.

Τη χαραυγή που ρόδιζε
τα σεντεφένια πλάτια,
την πεθυμιά την άχραντη
στ' αγγελικά μας μάτια.

Αχ, η καρδιά μου νοσταλγεί,
τώρα που η μέρα σβήνει,
της ομορφιάς το πέρασμα,
τη νιότη που μ' αφήνει.

ΕΛΑ, ΓΛΥΚΕ...

Έλα, γλυκέ' κι αν φτάνει η νύχτα
και το σκοτάδι δε σ' αρέσει,
αστέρινο θαμπό στεφάνι
η αγάπη μου θα σου φορέσει.

Στο ταραγμένο μέτωπό σου
αργά τα δάχτυλα θα σύρω
κι ό,τι είναι πάθος στην καρδιά σου
θ' ανθίσει δάκρυα και μύρο.

Θα σου καρφώσω ένα λουλούδι
τ' όνειρο πάνω στην καρδιά σου,
θα πλέξω τα ξερά τα φύλλα
με τα κατάχλωρα μαλλιά σου.

Τον δέσμιο πόθο μου θ' αφήσω,
μια πεταλούδα ναρκωμένη,
κι έτσι στα χείλη σου θα νιώσεις
κάτι σα γύρη να σου μένει.

Έλα, γλυκέ, κι ας φτάσει η νύχτα.
Θα φέγγει η νιότη σου με θλίψη,
το σκοτεινό να υφαίνω πέπλο
που ηδονικά θα με καλύψει.

ONEIPO

Δε μ' έφτανε ούτε καν αχός
μες στη ζωή που ζούσα,
κι η θύμηση λιγόθιμη
των όσων αγαπούσα.

Κι ήρθε η ματιά σου γελαστή,
εαρινή αχτίδα,
και για τα που μου λείψανε
μου μίλησε μ' ελπίδα.

Μά ειναι οι χαρές μας φτερωτές
και το φθινόπωρο είναι
μέσα στην ίδια μου φωνή
που σου φωνάζει: Μείνε.

Και της ματιάς σου ο γελαστός
ήλιος θα βασιλέψει
και τ' όνειρο θα ξεχαστεί
προτού καν αλγθέψει.

ΓΙΑΤΙ ΟΝΕΙΡΕΥΤΗΚΑ

Γιατί δε θέλει η αυγή να μου γελάσει
κι απόκρυψε τη ρόδινη μορφή;
Γλυκό τ' όνειρο σήμερα έχω πλάσει
και που έχει άνανθο το όνειρο ταφεί.

Όμως καμιά δε θα μου δώσει ελπίδα
και μένει με το πένθος στη στολή,
με μια μαβιά στην όψη της αχτίδα,
που πνίγεται στα δάκρυα θολή.

Ω, να 'χε θυμηθεί πώς κάποια μέρα,
στον άνεμο τον φθινοπωρινό,
είχα ποθήσει το γαλάζιο αιθέρα
του ονείρου, πριν σημάνει Εσπερινό.

Και να 'ρθει, εκεί στερνά που θα 'χει γείρει
πικρή η ζωή μου κι άνανθη, γλυκά
να μου χαμογελάσει και να σπείρει
τα ρόδινα του ανθού της μυστικά.

ΜΕΣ ΣΤΟ ΣΠΙΤΑΚΙ ΜΟΥ...

Μες στο σπιτάκι μου ήταν μια φορά
της ξεγνοιασιάς το μύρο.
Κι εγώ ημουν το τραγούδι με φτερά
που ξεπετιόταν γύρω.

Μα λίγο λίγο πίκραινε ο σκοπός
στα παιδικά μου χείλη,
και σάμπως ένας χρόνος αγριωπός
να 'χε άξαφνα ανατείλει,

λυγίστη του πατέρα μου η βουλή
στα θαλασσιά του μάτια
κι έκλεισαν, σα να βάρυναν πολύ.
Μες στ' άφωνα δωμάτια,

περήφανη η μητέρα μου κι ορθή
στα πλούμιστά σαντάλια,
λες άφησε η ψυχή της να παρθεί
στοχαστική σαν ντάλια.

Και τα παιδιά, της πίκρας το γραφτό
να ζουν και να σωπάνε,
και φύλλα από 'να ανώφελο φυτό
σκορπίστηκαν και πάνε.

ΜΑΤΑΙΟΤΗΣ

Κρυφά, βουβά τα δάκρυα του καημού
στεγνώσαν στα χλοιμά τα μάγουλά μου
και στάθηκα, το νόημα του χαμού
ζητώντας άθελά μου:

Και στάθηκα ρωτώντας το γιατί
στα πλούσια, στα περήφανα στολίδια·
κι είπα, να 'ταν η αγάπη τάχα αυτή;
η Ζωή μην ήταν η ίδια;

Και στάθηκα ρωτώντας το γιατί
εκεί που άλλοτε η νιότη μου ευωδούσε·
κι άκουσα μια φωνή, μια βαρετή
φωνή, που προβοδούσε.

Κι έμεινα εκεί στημένη, ώσπου σιγά
το ρώτημα σε γέλιο απολιθώθη
και το βαθύ σκοτάδι που σιγά*
στα μάτια μου καρφώθη.

Καμιά φωνή δε φτάνει απ' τα πολλά
τα δυνατά που πριν πό μένα πήγαν.
Οι γνωστικοί με κοίταξαν καλά
κι είπαν πως είμαι φάντασμα και φύγαν.

ΣΤΟΝ ΚΗΠΟ ΤΟΥ ΖΑΠΠΕΙΟΥ

Ποια μοίρα να μου ετοίμασε το πέρασμα,
ποιο πνεύμα μ' έχει πάρει,
τη νύχτα απόψε τη φθινοπωριάτικη
μ' ένα μεγάλο θλιβερό φεγγάρι.

Στον Κήπο του Ζαππείου, φωλιά του έρωτα,
εγώ μια σκιά που σέρνεται στο χώμα,
ένα φύλλο που πια τη ρίζα του έχασε
και που το παίρνει ο όνεμος ακόμα.

Έρημα τα δρομάκια, έρημοι οι πάγκοι του.
Το σπάνιο φύλλωμα σωπαίνει
αμφίβολα. Προ μιας στιγμής εφύγανε
οι ερωτευμένοι.

Εδώ ένας νέος σκυθρωπός ετοίμαζε
κάποια χαρά στην παθιασμένη ζωή του.
Φιλούσε ενός μικρού χεριού τα δάχτυλα,
μεθούσενη η συλλοή του.

Εκεί, κάποιος ποτέ που δεν επίστεψε,
ζητά απ' τα ωραία χείλη
το μάταιον δρόκο. Πόσο πιο καλύτερα
να 'τανε σιωπήλα και να τα εφίλει.

Εδώ, πάνω σ' αυτό τ' αρχαίο μάρμαρο
είχε καθίσει η κόρη
κι ένας άντρας ξανθός σαν ήλιος, το είδωλο
της αγάπης εθώρει.

Κάποιος, μες στις σκιές που όλο βαθαίνουνε,
ένας θεός που εξιλασμό ζητούσε,
μιας παρθένας το σώμα ξέσκεπο άπλωσε
και της νύχτας τα πνεύματα καλούσε.

Στον πάγκο, που το βάρος των γονάτισε,
τον έδειρε μια τρικυμία,
κλαίγανε, κλαίγανε δυο ψυχές που αρρώστησαν
και δεν τους δίνει η αγάπη τους χαρά καμία.

* σωπαίνει

«ΣΩΤΗΡΙΑ»

Τόσα φιλιά και κρυφοαναστενάγματα
σε μια στιγμή πώς σβήσαν!
Το αγέρι του φθινόπωρου δυνάμεωσε
κι οι ερωτευμένοι φύγαν και μ' αφήσαν.

Νά, μόλις φύγαν. Μένει ακόμα το άρωμα
τριγύρω εδώ χυμένο.
Κι εγώ, μια σκιά που δε θα μ' υποψιάζονταν
κανείς, τι θέλω εδώ, τι μένω;

Ας περάσει πια η μέρα με το φως της.
Η νύχτα γιατί τόσο αργοπορεί;
Στων πεύκων τις σκιές μια πολυθρόνα
με καρτερεί.

Των θαλάμων θα σβήσουνε τα φώτα
κι ο ύπνος θα ρθει σα λιγοθυμιά.
Ένα αδειανό κρεβάτι εδώ δίνει
εντύπωση καμιά.

Θα με διπλώσει το σκοτάδι, κι όπως
μες στις βαθιές σκιές θα μπερδευτώ,
πως είμαι θα πιστέψω πάλι κάτι
από τον κόσμο αυτό.

Μέσα στο φόβο θα βαθαίνει η νύχτα
όταν ο άνεμος θα ρθει ξαφνικά.
Ο ευκάλυπτος τα μαλλιά του θα τινάξει
και των ονείρων μαζί τα μυστικά.

Το μυστικόν αγώνα θα γρικάω
του φθινοπώρου, ανίκητος εχθρός.
Θα με λικνίζει χαρωπό τραγούδι
ο απελπισμένος θρος.

Κι αν δεν την καρτερώ, ξέρω πως θα ρθει
η γάτα αυτή που νυχτοπερπατεί,
μια γάτα που δεν ξέρει τι είναι χάδι
και δεν το δίνει, και δεν το ζητεί.

Στα πόδια μου κοντά κάθεται μόνο,
αδιάφορη στο κρύο το παγερό,
διακριτικά το βλέμμα μου αποφεύγει
κι είναι σα να με ξέρει από καιρό.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ

Στην ακοίμητη Σκιά
του Ιωσήφ Ραφτόπουλου

Του φθινοπώρου η πνοή περνάει
στα δέντρα που δεν τα φοβίζει
καταστροφή.

Ο ευκάλυπτος την κυβερνάει,
μιλούν σα φίλοι και λυγίζει
τη νέα κορφή.

Ο πεύκος άκουε μεθυσμένος
κάποιονε θρύλο που θρηνούσε
μες στα κλαδιά.

Θυμάται που συλλογισμένος
ο ερωτικός ποιητής περνούσε,
όλος καρδιά.

Τα μάτια του γέμιζε ο πόνος,
στα σφραγισμένα χείλη ανθούσε
το χλοιόφως.

Ο ποιητής περνούσε μόνος.
Του τραγουδιού του ακόμη αχούσε
ο στεναγμός.

Μα τώρα σιώπησε η καρδιά του
και μόνον ο έρωτάς του μένει
και περπατεί.
Και όλοι μας λέμε, είναι η σκιά του
που τριγυρίζει· είναι η θλιμμένη
σκιά του ποιητή.

ΓΛΕΝΤΙ

Σ' ένα γλέντι με καλέσαν οι συντρόφοι.
Δε θ' αρνηθώ. Θα πάω να λησμονήσω!
Θα φορέσω το κόκκινό μου φόρεμα
και την ίδια ομορφιά μου θα φθονήσω.

Τον νεκρό πο' χω μέσα μου, περήφανα
και στοργικά μαζί μου θα τον πάρω.
Θα μαι σα χαρωπή, σα μυστικόπαθη,
θα μαι μια αποσταλμένη από το Χάρο.

Οι μελλοθάνατοι σύντροφοι στο γλέντι τους
κι αν πίνουνε κρασί, δε θα μεθούνε.
Μια κατάρα θα στέκεται στο πλάι τους,
μα θα μαι ωραία και δε θα υποψιασθούνε.

Έπειτα ένα τραγούδι θα ζητήσουνε,
μήπως σε μια χλοιόχαράν ελπίσουν,
μα τόσο αληθινό θα ν' το τραγούδι μου,
που σαστισμένοι θα σιωπήσουν.

ΗΧΩ ΣΤΟ ΧΑΟΣ

1929

ΖΩΗ, ΠΩΣ ΜΕ ΠΑΡΑΔΩΣΕΣ μ' ένα φιλί στους δήμιους
και τώρα ακούω το γέλιο σου παντού σαρκαστικό
για μένα, που αποτόλμησα ψευτοευγενείς και τίμιους
μες στη γενιά σου, να τους δώ σαν υποστατικό.

Εγώ ήμουν ένας γνήσιος κι άγνωστος της γενιάς σου
κι ήρθα χωρίς απαίτηση μ' όλους μαζί κι εγώ,
κι ούτε ποτέ σου ζήτησα δείγμα της συμπονίας σου,
απ' τα περίσσια χρέη μου δίκαια ν' απαλλαγώ.

Μα καθώς ήμουν κύριος άμαθος να δουλεύω
και παιδική γαλήνευεν η δίκαιη μου ψυχή,
εκέρδισα το μίσος σου, Ζωή, και το πιστεύω
τώρα που η δυστυχία μου στο γέλιο σου αντηχεί.

ΞΕΚΙΝΗΣΑ ΕΝΑ ΠΡΩΤΟ
κάτω από διάφανο ουρανό
με ρυθμικό το βήμα.
Μια δίψα η ξάστερη ματιά.
Φεύγαν οι ορίζοντες μαχριά,
καπνός που ελιγούθυμα.

Κι ενώ η ψυχή κυματισμός
κι η ευτυχία σα χρησμός
ευνοϊκός γυρνούσε,
στάθηκα κάπου ξαφνικά
κοιτάζοντας φρικιαστικά
που ο θάνατος περνούσε.

Άλλαξε χρώμα ο ουρανός.
Ο ορίζοντας πιο κοντινός,
το βήμα τι αφελούσε;
Έσκυψα προς τη γη σεμνά
κι είδα ένα ανθάκι ταπεινά
που μου χαμογελούσε.

Και τόσο γλύκανε η καρδιά,
που 'χα ξεχάσει κιόλα πια
τον αρχισμένο δρόμο.
Εύκολη η πίστη στη χαρά
μου δενε γαλανά φτερά
στον άσκυφτο τον ώμο.

Μα δεν εβράδυνε η πικρή
Γνώση φιλίαν iερή
να ρθεί να μου χαρίσει,
κι ανύποπτα, προδοτικά,
απ' της ζωής τα μυστικά
σκληρά να με χωρίσει.

Τώρα δεν έχω κάπου πια
να στρέψω τη θολή ματιά.
Τίποτε δεν προσμένω.
Μόνο το Θάνατο ξανά
είδα εδώ κάπου να γυρνά
για κάτι υποσχεμένο.

ΑΛΛΟΤΕ ΗΜΟΥΝ ΠΕΡΗΦΑΝΗ, Αγάπη, και μπροστά σου.
'Ησουν καλή· κι αν ήσουνα και δύστροπη, περνούσα
κρατώντας μόνο το άφωνο και τρομαγμένο «στάσου».

Κι ήμουν περήφανη για σένα, Αγάπη, κι ας περνούσα.
Γιατί δεν ήταν βολετό ποτέ να σταματήσω,
της έγνοιας σου κι ας έμοιαζεν ο πόνος που πονούσα.

Τώρα που όλα μ' αφήσανε κι όλα με ξεγελούνε,
ακόμα εσύ λυπητερή περνάς, γλυκοθωρούσα,
Αγάπη, με τα μάτια σου που λατρευτά μιλούνε.

Μα εδώ που εγώ σταμάτησα κι ο ουρανός μού λείπει,
κι αν ούτε την καρδιά μου πια δεν έχω να χαρίσω,
Αγάπη, εσύ το θέλησες να τη μαράνει η λύπη.

ΜΙΑ ΚΡΥΑ ΠΝΟΗ μαρμάρωσε
στην όψη μου την άνθηση της νιότης.
Και τ' απαλά της χρώματα,
και της χαράς της πρώτης
τη μέθη και τ' αρώματα,
τα σφάλισεν η μνήμη στη ματιά μου.

Στο σκοτεινό φυλάκιο
την περιέργεια ο θησαυρός τραβάει,
που σιωπηλά ιστορεί
κι ανίδεα που πλανάει.
Ποιος να το πει μπορεί
πως έχω μια νεκρή καρδιά βαθιά μου!

Χθες η βραδιά ήταν άγγιγμα
στου Απρίλη την καρδιά, που 'χε μαντέψει
γλυκά το μυστικό.
Ήταν μια ωραία σκέψη,
ήταν ερωτικό
βλέμμα που διαπερνά και μαγνητίζει.

Πως ήμουν έτσι ανάρμοστα
βαλμένη εγώ στην πλάση, σα ριγμένη.
Να μου μιλεί ένας νέος μ' έρωτα
και το Φεγγάρι ν' ανεβαίνει
απ' τ' άδυτα κι απ' τ' αφανέρωτα,
πως μπόρειε το Μηδέν να με κερδίζει!

ΤΙ ΘΕΛΕΙ τούτη η Άνοιξη...
Σαλεύουν
αόρατα, πανάλαφρα
των δέντρων τα κλαδιά.
Τι θέλει η μυρωδιά
που μας χτυπά απαλότατα
με αμυγδαλιάς ανθόκλωνο
την καρδιά...

(Μια νέα περνά ζυγίζοντας
στα δάχτυλα
ένα κορμί, φτερό.
Κι όπως σειεί ρυθμικά
μια κατάλευκη ομπρέλα,
είναι πουλί.

Ένας νέος αράθυμος
συλλογίται γλυκά,
σα να πέρασε πλάι του
πεταλούδα μύροβολη
το φιλί.)

(Τρέμει κάτι το αδύναμο
κι όλο μένει
σαν κουτσό... κοντοφτέρουγο...)
Λυπημένη
τη ματιά μας ρουφά
το ανοιξιάτικο απόγευμα
και χλομαίνει.

Ξαφνικά, κάποιο σκίρτημα
στη γαλήνη
και σα λυγμός παράφορος.
Ένα πιάνο ξεσπά
το δικό μας ενάντιωμα
με κλειστό στόμα.

Τι θέλει πάλιν η Άνοιξη...
Τι να μας φέρει ακόμα...

ΟΛΑ ΕΙΝΑΙ ΩΡΑΙΑ·

όλα είναι αγάπη, κι αγάπης πόθος
τα ξεφυλλά.

Τόσο είναι ωραία καθώς πεθαίνουν
τόσο μοιραία
και σιωπηλά.

Έχω μια χάρη.
Στην άνθησή μου φορώ στεφάνι
το μαρασμό.
Έχω μια χάρη. Τι μου 'χουν δώσει
και μου 'χουν πάρει
το γιορτασμό;

Γιατί πεθαίνω
γίνομαι ωραία, γίνομαι η αγάπη
που την ποθούν.
Κι όλο πεθαίνω. Γύρω μου τ' άνθη
να τα πληγθαίνω
να μαραθούν!

Χάρμα κι ο πόνος.
Στο βλέφαρό μου λάμπει το δάκρυ
του σπαραγμού.
Χάρμα κι ο πόνος, κι ας αξιώθη
να γίνει θρόνος
του στοχασμού.

Έχω μια φλόγα
και πλάι η καρδιά σου, βουβή ικεσία,
μου τη ζητά.
Έχω μια φλόγα και δε μου ανήκει.
—Τη μοίρα ευλόγα,
δεν απατά.

Αυτή είναι η μοίρα

που μ' ομορφαίνει, αυτή είναι η φλόγα
του εξιλασμού.

Αυτή είναι η μοίρα μου· μη με αγγίζεις.
Φορώ τα μύρα
του χωρισμού!

Όλα είναι ωραία·
όλα είναι αγάπη, κι αγάπης πόθος
τα ξεφυλλά.
Τόσο είναι ωραία καθώς πεθαίνουν
τόσο μοιραία
και σιωπηλά.

ΑΧ, ΜΕ ΠΟΝΕΙ Η ΚΑΡΔΙΑ ΜΟΥ. Ούτε η ματιά σου,
Φύση, που μου ήσουν μια παρηγοριά.
Μάταια το Δάσος μ' όλα τα κλαριά
νεύει, και μου φωνάζει η ομορφιά σου.

Ούτε η ματιά σου, Αγάπη λυπημένη,
Αγάπη σιωπηλή, δε με πλανά.
Η σκέψη μου όχι πως σε λησμονά,
μα είναι η καρδιά μου τόσο αρρωστημένη.

Πονεί... Τίποτε πια δε με γλιτώνει.
Κάθε στιγμή πληγή, κάθε ματιά.
Κι όλα μες στην πληγή μου μια φωτιά
που τυραννεί και που σκοτώνει...

ΣΗΜΕΡΑ, ΠΡΙΝ ΚΑΛΑ ΤΟ ΦΩΣ τον ουρανό γεμίσει,
καμπάνες άκουσα μαχριά στην πολιτεία που ηχούσαν.
Καμπάνες... γιατί πρόσεξα: σα να σκορπούσαν μίση
τα τελευταία σκοτάδια, αργά και σκυθρωπά κινούσαν.

Πού να χω αφήσει τη γλυκιά, παιδιάτικη ψυχή μου,
σε ποιο καιρό, με ποιας καμπάνας το σκοπό δεμένη;
Σε ποιο καιρό... και σήμερα, να πω την προσευχή μου,
στα λυγισμένα γόνατα στηρίχτηκα θλιψμένη.

Μια προσευχή στην ομορφιά, την ξεχασμένη μάνα,
στην άγνοια, στο χαμόγελο, στου ονείρου τη φωνή,
ακούοντας του σπαραγμού τη σημερνή καμπάνα
που σήμαινε λυπητερά την άκαιρη θανή.

ΤΟΤΕ ΠΟΥ ΑΦΡΟΝΤΙΣΤΑ γεμίζαν
οι ώρες μου, ακάλεστος ο Ύπνος,
σκληρός, ερχόταν να με πάρει.
Νέες υποσχέσεις με χωρίζαν,
σε μαγικές κιθάρες όταν
τονίζονταν το θείο τροπάρι.

Ίλιγγος οι χρωματιστές μου
χαρές κι οι γνώριμες φωνούλες.
Της κούκλας μου το σπιτικό
σαν καραβάκι κι οι κλωστές μου
το δέναν, κόκκινες αχτίδες,
και το πηγαίναν μαγικό.

Τστερα κι οι χάλκομανίες
ζωντανεμένες εκινιόνταν.
Οι βοσκοπούλες και τ' αρνάκια
με πλουμιστούς λεπτούς μανδύες
σαν πεταλούδες πλαταγίζαν
τα πρωτοτάξια φτεράκια.

Κι ολοένα πήγαιναν και σβήναν
σε μι' άχνα γαλανή πνιγμένα...
Τότε πνοές μυρωδικές
στο ευτυχισμένο στόμα στήναν
τον αερένιο το χορό τους,
ολοένα πιο μεθυστικές.

Και σ' ένα στρώμα με βυθίζαν
απ' άνθη ή πούπουλα, δεν ξέρω.
Κοντά μου έν' Άγγελο να μένει
ένιωθα, με φτερά που ασπρίζαν,
έν' Άγγελο με της μαμάς μου
την όψη την αγαπημένη.

Η NINA ΤΟΤΕ μόλις θα 'ταν νέα
κι είχε ένα μαύρο πλαίσιο για μαλλιά.
Στα μάτια της πλανιόταν μια αντηλιά
καθώς κοιτάζαν κάπως φευγαλέα.

Θε μου, ήταν τόσο ωραία καθώς θυμάμαι.
Παιδούλα εγώ με ανύποπτη ψυχή,
πόσες φορές ρωτιόμουν μοναχή
αν έτσι ωραία κι εγώ κάποτε θα 'μαι.

Μα μες στα μάτια μου είδα στον καθρέφτη
ένα σκληρό φως τότε να ξυπνά.
Στα χείλη μου, που ακόμα ήταν στιλπνά,
κάποιας πικρίας αχλή η σκιά να πέφτει.

Και μου 'μελε να βλέπω λυπημένα
της Νίνας την ασκίαστη ομορφιά,
σαν τη Χαρά την πλάνα, την ξωθιά,
που απόμεινεν αφίλιωτη με μένα.

Η NINA EIXE ένα φόρεμα σαν άχνα
κείνης της Κυριακής το πρωινό
και μια ρόδινη ομπρέλα. Ήταν εξαίσια,
ήταν ένα λουλούδι αληθινό.

Η γνώση, που περσότερο ομορφαίνει,
τη λίκνιζε στο βήμα τ' απαλό.
Πλάι της το βουνό μυροβολούσε,
κάτω το κύμα εχαίρονταν τρελό.

Κι η Nína, μιας πνοής μορφή, σαν άχνα,
σα ρόδινο όραμα, έφυγε· για πού;
στ' ωραίο πρωί της Κυριακής εκείνης
καθώς περνούσε, πλάνεμα του νου.

ΤΙ ΝΑ ΞΕΙΣ ΓΙΝΕΙ, ολόδροσε βαρκάρη
του παράλιου χωριού, που με είχαν φέρει
ένα πένθος βαρύ να διασκεδάσω;
Τι να χεις γίνει, ωραίο παλικάρι
με τα στριφτά ξανθά σου δαχτυλίδια,
πώς έχει γίνει να μη σε ξεχάσω;

Να ναι την ομορφιά σου που θυμάμαι,
το σιωπηλό σου στόμα το σφιγμένο,
παράξενη ομορφιά σ' ένα βαρκάρη,
ή γιατί διαλεχτή σου έτυχε να μαι,
μια θλιβερή με πένθιμο φουστάνι,
στη βάρκα σου μια αυγή που μ' είχες πάρει;

Μέσα σε τόσα ωραία κορίτσια –θάμα
χαράς τα προσωπάκια τους— με πήρες
και μες στη γαλανή σου τη βαρκούλα.
Έναν πρωινό περίπατο, ένα τάμα
στην πιο όμορφη είχες κάνει της παρέας
και κάλεσες κι εμέ τη μοναχούλα,

που έβλεπες κάθε δειλινό στο μόλο
συλλογισμένη, με απλανή τα μάτια,
σ' ένα βιβλίο με στίχους να κοιτάσει.
Ήρθες πιο ωραίος, κι είδα, καθώς μ' όλο
τον άλλο κόσμο πήδησες στη βάρκα,
το χέρι σου ένα ρόδο να κρατάσει.

Κι ως να μην είχε κάπου να το βάλει
το ρόδο αυτό, σ' εμέ την τελευταία
το πέταξεν απλά, με κάποια βιάση...

Οι κρόταφοί σου εβάφονταν αγάλι
και χάνονταν στη θάλασσα η ματιά σου...
Μα τώρα, πώς δε σ' έχω πια ξεχάσει;

ΟΧΙ ΜΕ ΠΛΟΙΟ, καράβι θέλω
μες στο βαθύ σου κόλπο να πετάξω,
στο λιμανάκι σου ήσυχα ν' αράξω,
φιλήματα πολλή ώρα να σου στέλλω,

μικρούλα πόλη, λευκή χαρά μου.
Κι οπόταν η καρδιά μου πια αλαφρώσει,
η αύρα σου τα πανιά μου να φτερώσει,
τα σκλαβωμένα, αδύναμα φτερά μου,

να φύγω πάλι χωρίς εμπόδιο.
Να' μαι αλαφριά στον αναλογισμό σου
κι όλα μαζί, μαζί κι ο χωρισμός σου,
γλυκύτατο να μου είναι κατευόδιο.

ΝΗΣΑΚΙ ΕΡΗΜΙΚΟ, στης μοναξιάς σου
τους τόπους τριγυρίζω.
Μες στη βαθιά μου νύχτα αναγνωρίζω
το Φάρο της ματιάς σου.

Οπου στους κούφιους βράχους σου έχω κρύψει
παιχνίδια και χαρές μου,
φτάνουν προσκυνητές οι θλιβερές μου
σκέψεις και η μάταιη τύψη.

Με κυκλαμιές, με κάπαρης λουλούδια,
με αγριοβιγκόνες πάλι,
το νεανικό μου στόλισα κεφάλι
και σου μιλώ τραγούδια.

Μα νά, στον παλιό Πύργο σου έχω φτάσει,
που εθρήνα η κουκουβάγια,
και νιώθω, πλάι στα γκρέμια του μουράγια,
πως έχω πια αποστάσει.

ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗ ΣΕΛΗΝΗ
ΣΤΟ ΠΕΡΙΓΙΑΛΙ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ ΜΟΥ

ΜΕΣ ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΜΟΥ τη βουβή, καιρό πια ρημασμένη,
επέρασεν η αγάπη σου σαν άνοιξης πνοούλα.
Και το αηδονάκι του καημού στάθη στην ανθισμένη
χαρά μου και τραγούδησε -λαχτάρα και τρεμούλα.

Γιατί θυμάμαι το βουβό, το ρημασμένο κάστρο,
που στα συντρίμμια του άνθισε μια δάφνη ροδαλή;
Βλέπω στο σκυθρωπό ουρανό που ξεπροβάλλει έν' άστρο.
Ίσως θα μου 'πρεπε και μένα ένα στερνό φιλί.

Ρεμβαστική, παλιά μου φίλη,
ήρθε η Σελήνη να με πάρει.
Για το λαμπρόν ορίζοντά σου
η νοσταλγία μας θ' απάρει.

Δυο πλανεμένες μες στη νύχτα
πάνω σου σκιές θ' αργόπερνούνε.
Θ' αναθυμούνται, θα σωπαίνουν,
καθώς σωπαίνουν που ξεχνούνε.

Με μαγικά πετράδια θα 'χεις
στρωμένη την πλατιά σου αγκάλη,
ώς την αυγή να μας πλανέψεις,
να μείνουμε κοντά σου πάλι.

Θα γίνει ατλάζινο το κύμα
και θα ρουφάμε τη δροσιά σου,
χλομές κι οι δυο μας νοσταλγίες,
ενάντιωμα στην αρνησιά σου.

Ωρες θα μείνουμε σαν πρώτα,
μάτια στα μάτια καρφωμένα,
να πίνω θλίψη εγώ από κείνη
και κείνη τη σιωπή από μένα.

Και θα μας εύρει η αυγή γερμένες
σ' ένα ναυαγισμένο καΐκι,
στους κόλπους σου αποτραβηγμένο
κι απ' τον αγώνα κι απ' τη νίκη.

Σα ναυαγούς και μας κοντά σου,
με τη γαλήνη σου δεμένες,
τη μια χλομότερη απ' την άλλη,
να σβήνουμε συλλογισμένες...

ΦΑΝΤΑΣΙΑ ΣΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΜΙΑΣ ΝΥΧΤΕΡΙΝΗΣ ΚΙΘΑΡΑΣ

Ο Απρίλιγις κι η Σελήνη μέσα στο άλσος
σμίξαν. Το μεσονύχτι μεθυσμένοι
περάσαν μ' ευθυμία.
Και τώρα στη γαλήνη είναι απλωμένη
ρεμβαστική ματιά, η μελαγχολία.

Δυο δέντρα αναπολούνε
μια νύχτα καταιγίδας, που οι κορφές τους
ερωτικά μπλεχτήκαν
και στην ανάμνησή τους ξεπετιέται
λυγμός από χορδές που δονηθήκαν.

-Στον ύπνο σου, κόρη γλυκιά...

Έν' ανοιχτό παράθυρο
στο αγιόκλημα πνιγμένο,
κι η κόρη κρίνο, με το φως
του φεγγαριού ντυμένο.

-Του τραγουδιού μου η φωνή...

Κι αγγίζει στον αμύριστο
κάλυκα της καρδιάς της
σαν όνειρον αθώας χαράς
ο πρώτος έρωτάς της.

Και λίγο λίγο σκοτεινιάζει το άλσος.
Στο κυπαρίσσι στάθηκε η Σελήνη
βαθιά συλλογισμένη.
Ο Απρίλιγις πια βαρέθηκε να δίνει
φιλιά. Φεύγει κι η Νύχτα κουρασμένη.

Όλα σιγήσαν, μόνο για να μείνει
το φλογερό παράπονο:

-Γιατί μ' έχεις σ' αιώνια τυράννια...

το κλάμα της κιθάρας που ανεβαίνει
προς τη χλομή Σελήνη, προς τα ουράνια.

ΚΑΠΟΤΕ Ο ΕΡΩΣ ΞΑΦΝΙΚΑ κρύφτηκε στην καρδιά μου
κι η ομορφιά του μυστικά τρέμισε στη ματιά μου.
Ανίδεη μιαν υψηλή φιλοξενία πως δίνω,
σ' ό,τι μικρό, σ' ό,τι γλυκό, σ' ό,τι άσκοπο θα μείνω,
να παίζω με τα πλούσια δώρα και τα στολίδια
που στη γιορτή του μου φέρε, με τη γιορτή την ίδια.

Πόσους και πόσους μηνυτές γλυκούς δε μου χε στείλει!
Κι εγώ η φτωχούλα αρκέστηκα μόνο στα ωραία τους χείλη
και πέρασε σα σε όνειρο το μήνυμα σ' αυτιά μου.
(Όνειρο, ξένη υπόσχεση κι η φλογερή ματιά μου!)

Τι μηνυτής το αστρόφεγγο, η αγρύπνια μου! Το δάκρυ
διαμάντι στου χλομόθωρου προσώπου μου την άκρη.
Ο στεναγμός ανάσα ανθών και τ' άνθη φιλημάτων
σχήματα. Η αύρα ψίθυρος ερωτικών στομάτων.
Και των κλαδιών η ανάταση, χέρια που θ' αγκαλιάσουν.
Οι πόθοι, ανήσυχα πουλιά, δε θέλαν να φωλιάσουν.

Επειτα, στην απόχρωση της βραδινής γαλήνης,
εσύ σκιά, που την ψυχή γλυκά θα μου απαλύνεις
και θα μου πάρεις τρυφερά να την αποκοιμίσεις
την έγνοια μου μες στους λωτούς, και κει θα την αφήσεις.
Το γέλιο που δε φαίνεται, ο πόθος που λιχνίζει,
σα μια πνοή, φύλλα, νερά, και γέννηση οιωνίζει.

Το άπλωμα του λαχταριστού χεριού πάντα να δώσει,
να δώσει· κι είναι ανύποπτο για μια δύναμη τόση.
Σπάταλο κίνημα παντού, και σ' ό,τι δεν αξίζει
-καθώς ο χρόνος κι ο καιρός περνά και δε γυρίζει.
Κι ο ύπνος, που με τ' όνειρο μου κλεβε εμπιστοσύνη.
Ανάσταση το ξύπνημα και το πρωί αγιοσύνη.

Και λίγο λίγο, τα μικρά και τα γλυκά που φτάναν,
μ' έπαιρναν πάλι ξένοιαστη και σκλάβα τους με κάναν.
Αχ, πώς μπερδεύτηκα, κουτή, χωρίς φιλοδοξία,
μ' αυτά τα λίγα μ' έδεσε η χαρά τους προδοσία
και μοναχά κατάλαβα τι μου 'λειψε στ' αλήθεια,
όταν τον είδα επίσημα να φεύγει με τα πλήθια
των δώρων του, πιστότατην ακολουθία. Χαθήκαν
περήφανα, ανεπίστροφα, σαν που να πλανηθήκαν.

Τώρα, μ' αυτό που μ' άφησε μένω το ομοίωμά του,
(αφήνει κάποτε ίχνη του σε κάποιο πέρασμά του).
κι εμπρός σ' αυτό το ομοίωμα, ω πλάνη αυτού του κόσμου,
μαδώ πικρά κι αχρείαστα τα ρόδα του αίματός μου.

ΣΥΝΤΡΟΦΙΣΣΑ ΗΜΟΥΝ ΚΑΠΟΤΕ σ' ό,τι γλυκό στην Πλάση,
σ' ό,τι τερπνό κι ωραίο αγαπητή.
Μου χαμογέλασε η θάλασσα, με ιλέβανε τα δάση
κι ήμουν μαζί τους μόνο θαρρετή.

Κάποτε να χαμογελώ σ' ένα άβγαλτο λουλούδι
με βρήκε κάποιος νέος περαστικός.
«Πάμε μαζί!!» μου 'πε γλυκιά η φωνή του σαν τραγούδι
και μου άπλωσε το χέρι σα δικός.

Δεν πρόφτασεν η υπόσχεση να λάμψει στη ματιά μου
και τα νερά μου πήραν τη φωνή.
όλα τα μύρα ξαφνικά κοιμίσαν την καρδιά μου
κι έφυγε αυτός και πια δε θα φανεί.

Μα φύγαν κι όλοι οι σύντροφοι που τόσο μ' αγαπήσαν.
Όλα τα ωραία της Πλάσης, τα τερπνά,
τα όνειρα που τους χάρισα, στη Νύχτα τα σκορπίσαν
και το άβγαλτο άνθος πια δε μου μηνά.

ΜΕ ΚΑΛΕΣΕ ο κάποια φωνή
την αγάπη να δώσω.
Ήταν καιρός. Σημείο είχε φανεί
η αγωνία, τα πλούτη μου να σώσω.

Η αγάπη μου μια προσφορά·
ανάλωμα σε μύρο
ήταν να δώσει τούτη τη φορά·
αντίφεγγε η χαρά της σ' όλα γύρω.

Κι ήρθες στην πλούσια μου γιορτή
με χέρια σταυρωμένα.
Και σα να μην κατάλαβα γιατί,
τα μάτια σου χαιρόμουν τα θλιμένα.

Εσύ! Για σένα! Όχι για μέ,
ω, τίποτε για μένα.
Και καθώς ήρθες έφυγες, Καλέ,
έφυγες με τα χέρια σταυρωμένα.

Έφυγες κι έμεινα πικρή,
ανώφελη για σένα.
Κι ουδ' όσο ενός φιλιού η χαρά μπορεί
δεν ήταν όσα σου 'χα συναγμένα.

Αγάπη, μήτε μια κοινή
δύναμη δε μου εστάθης·
μες στη ζωή μια ιδέα φωτεινή,
μια πρόφαση πώς βρίσκουν να με μάθεις.

ΕΚΕΙΝΗ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ λησμονημένη,
εκείνη που ήρθε περαστικά
κι έφυγε αγνώριστη, κι έφυγε ξένη,
τόσο θλιμμένη καρτερικά,

είχε στο βλέμμα κλείσει ένα αστέρι
που όλο ζητούσε τον ουρανό,
που σαν τον έρημο ήταν φανό^{μέσα} σε νύχτα και σ' άγρια μέρη.

Αγρίων ανέμων μάχη τιτάνια,
η μαύρη θύελλα, η τρικυμία,
και στου μετώπου της η ηρεμία
την ασημένια την επιφάνεια!

Στ' ωραίο στόμα η γραμμή γυρνούσε
σαν ένα φίλημα ερωτικό,
μα της σιωπής του δεν ξεπερνούσε
το πικραμένο το μυστικό.

Ανάμεσό μας στάθη θλιμμένη.
Κάτι ζητούσε, ποιος ξέρει τι.
Πώς ήρθε κι είναι λησμονημένη;
Τι να ζητούσεν η ξένη αυτή;

ΝΕΕ ΜΕ ΤΗΝ ΑΧΡΩΜΗ ΜΑΤΙΑ, με το σφιγμένο στόμα,
η θλίψη σου έκαμε ν' ανθίσει η σκοτεινή καρδιά μου.
Μα δεν εθάρρεψα ποτέ, κι ούτε και τώρα ακόμα,
και τράβηξα στο γνώριμο στρατί προς τη νυχτιά μου.

Άλλες ελπίδες γύρω σου χαρούμενες γυρίζουν·
έχεις ένα χαμόγελο γλυκά υποσχετικό.
Κι εγώ όλο απομακρύνομαι, που να μην ξεχωρίζουν
τα προδομένα μάτια μου το μάταιο μυστικό.

Κι αν δε με πήρε ούτε στιγμή στ' ανάλαφρα φτερά της
η πίστη της χαράς εμέ, κι εγώ να ονειρευτώ,
μα πως εσύ χαμογελάς γλυκά στο κάλεσμά της,
ας μη μου τύχαινε ποτέ να 'ναι μια πλάνη αυτό.

Τη θλίψη σου που αγάπησα, να μην ιδώ ποτέ μου
ενάντια σου να εγείρεται, μοιραία καταστροφή,
και ανώφελη η αγάπη μου, πάλι χαρά του ανέμου
να 'ναι, και μιας ασύγαστης μανίας η τροφή.

ΑΠΟΦΕ ΠΩΣ ΣΙΓΟΥΝ όλα παράξενα,
στη μοναξιά δομένα.

Έχει η γαλήνη κάτι από τα σύννεφα
τα πλανεμένα.

Το σύμπαν κυματίζει έτσι απαλότατα.
Κάποια υμνωδία πλανιέται.
Μες στην ψυχή μου μια γλυκιά κατάνυξη
σα ν' αφυπνιέται.

Δεν ξέρω πια τι να 'ναι, τίνος μήνυμα,
τι νοσταλγία πάλι.
(Τα ξέχασα όλα, πρώτη εγώ εγκατάλειψα
τη μάταιη πάλη.)

Απόψε, όπως σιγούν όλα παράξενα,
μια προσδοκία τα πνίγει.
Αχ, ας μη μάθω τίνος είναι μήνυμα
κι ως ήρθε, ας φύγει.

... ΚΙ ΑΝΑΜΕΣΟ ΣΑΣ ΕΙΜΑΙ ΕΓΩ, το άσκοπο, το αφημένο,
το αδύναμο. Με πλάνεψαν και μου 'κλεψαν ακόμα
τη σκέψη μου, και τραγουδώ τα πάθια μου και μένω
με τ' όραμα στα μάτια μου, την πεθυμιά στο στόμα.

Ερωτευμένη, στη μικρή καρδιά μου ξεχειλίζει
το φίλτρο που με πότισαν στον ύπνο μου μικρούλα.
Και την ανάμνηση τη ζω, κι ένας νεκρός γεμίζει
με φιλαρέσκεια της φτωχής ζωής μου την ακρούλα.

ΠΡΙΝ ΦΥΓΩ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΚΡΙΝΟ ΤΑΞΙΔΙ, θα περάσω,
διασχίζοντας αδιάφορα των δρόμων τη βοή,
από τον κήπο που άλλοτε, κάποια απροσδόκητη ώρα,
τα μάτια σου μου μίλησαν για μιαν ωραία ζωή.

Και λησμονώντας πως κι οι δυο βγήκαμε γελασμένοι
κι έγινε τ' όνειρο φωτιά μες στην ανατολή,
θα ιδώ τ' άνθη ν' ανοίγονται στο φως και να προσφέρουν
την εύοσμη ψυχούλα τους στης αύρας το φιλί.

Θα ιδώ τα δέντρα στη βαριά πρασιά ντυμένα πάλι,
περιπλοκάδες να ρουφούν ζωή στα ταπεινά,
χωρίς να 'ναι λιγότερο χαρούμενες για τούτο
και τ' άνθη τους λιγότερο περήφανα κι αγνά.

Και σαν από ένα μάταιο πείσμα κι εγώ, να ζήσω
όσα μου 'παν τα μάτια σου στ' ωραίο βραδινό,
θα ιδώ να γέρνεις πάνω μου, και θα 'ναι τόσο λαύρο,
τόσο μεγάλο το φιλί, σαν πρώτο, σα στερνό.

ΚΑΛΕ ΜΟΥ, Η ΑΝΟΙΞΗ ΕΦΤΑΣΕ. Τα βράδια με πλανά
πως παιζει στο παράθυρο τη φωτεινή της σάρπα.
Μα τα μεσάνυχτα γρικώ που φευγαλέα περνά¹
το θλιβερό τραγούδι σου στη νυμφική τους άρπα.

Καλέ μου, όλα γυρεύουνε γλυκά να με κοιμίσουν
και να μου πουν πως έσβησες για πάντα από τη γη.
Μα όλα, χωρίς να θέλουνε, σένα θα μου θυμίσουν
κι ανίδεα θα μου κάνουνε τη νοσταλγία πληγή.

Καλέ μου, πώς απόσβησε παντοτινά η ματιά σου
από τον Ήλιο που άλλοτε μ' αγάπη μου 'χες δείξει;
Πώς έγινε έτσι να βρεθώ τόσο πολύ μακριά σου,
κι ο ήλιος σου εχθρός να μου γενεί, σκοτάδι να με πνίξει;

Πριν από σένα πέθαναν όσα μου 'χες ταμένα
κι ύστερα χάθηκες και συ μαζί τους, το πιο ωραίο.
Ένας κυκλώνας γύρω μου τα πάντα έχει θαμμένα
και μ' έχει αφήσει ζωντανή μόνον για να σε κλαίω.

Ω, ΜΗ ΜΕ ΒΛΕΠΕΤΕ που κλαίω·
δεν έχω θλίψη στην ψυχή μου.
Ό,τι είχα στη ζωή μου ωραίο
χάθηκε, κι είμαι μοναχή μου.

Είναι η ζωή μου χωρίς χάρη,
χωρίς χαρά και χωρίς λύπη.
Κι αν τη ματιά δε μου 'χουν πάρει,
ο λογισμός μου πάντα λείπει.

Με τις σκιές μαζί γυρίζω.
Η μοναξιά πλατιά με ζώνει.
Τους τόπους πια δεν τους γνωρίζω.
Νιώθω πυκνό να πέφτει χιόνι.

Τίποτε εδώ δε με πλανεύει.
Τίποτε εκεί δε μ' οδηγάει.
Η σκέψη μου όλο και στενεύει,
ενώ η καρδιά μου όλο λυγάει.

Ω, μη με βλέπετε που κλαίω·
κάποια παλιά συνήθεια θα 'ναι.
Τα μυστικά μου όλα σας λέω,
τώρα που πια δε με μεθάνε.

ΕΛΑ ΜΑΖΙ ΜΟΥ, αφού ήθελες ν' ανέβεις
σε τούτη την απόκοσμη κορφή.
Μονάχα μη θελήσεις να κατέβεις:
δεν είναι πουθενά μια επιστροφή.

Την πλάνα ανησυχία σου θα πληρώσεις,
όχι σαν άλλοτε, με χαλασμό.
Τώρα πρώτη φορά θα παραδώσεις
και τον στερνό σου ακόμα στοχασμό.

Και τότε πια τα μάγια θα λυθούνε.
Θα μείνουμε μονάχοι στην ερμιά.
Τα γύρω σ' ένα γύρο θα χαθούνε
και θα μαστε σαν κρεμαστά κορμιά.

Τα χέρια μας μονάχα, τα μαλλιά μας
θ' αγγίζουνε στο φοβερό κενό.
Σαν άνεμος θα παίρνει τη μιλιά μας
και θα ναι τάχα εμπόδιο κοινό,

ενώ μέσα στα λόγια μας θα πνέει
της ίδιας της ψυχής μας ο χαμός.
(Και μ' όλα αυτά να μοιάζουμε σα νέοι
κι ούτε κι αυτός να λείπει ο στολισμός!)

ΤΙΠΟΤΕ. Θα χα κάποια που δεν ξέρω
στη ζωήν αποστολή.
Γιατί τόση φθορά παντού να φέρω,
σα μια ασυνείδητη βουλή.

Το σύνθημα, όπου εβράδυνα το βήμα
και τη ματιά, θα πει:
«Καταστροφή!» Κρατούσα εγώ το νήμα
ώς τη στιγμή τού να κοπεί.

Ο θάλαμος της σκοτεινής ζωής μου
γέμισε από νεκρούς.
Κι ούτε το χώρο βρίσκω της δικής μου
θέσης, ανάμεσα σ' αυτούς.

Τις νύχτες, με τη σκέψη φωτισμένη
κει μέσα περπατώ,
ώς κι απ' αυτούς που αγάπησα διωγμένη,
θέση κοντά τους να ζητώ.

ΣΤΑΣΟΥ ΜΠΡΟΣΤΑ ΜΟΥ, μήπως καμιά αχτίδα
του ήλιου με φτάσει.

Πάνω στην αδυσώπητη θωριά σου
θα χτυπήσει, θα σπάσει.

Στα ξέσαρκα, κατάχλομά σου χέρια
με πίστη κράτει
τη γραφτή καταδίκη μου, με εικόνες
μαρτυρίων γεμάτη.

Σε αναγνωρίζω, Δήμιε της ζωής μου,
φριχτά κάθε ώρα.
Και πιο πολύ το ανώφελο κορμί μου
που παραστέκεις τώρα.

Μα έτσι θα γίνει. Δε θα πολεμήσω,
συ θ' αληθέψεις.
Κι ύστερα τρόπαιο στη νεκρή καρδιά μου
το σκήπτρο σου θα φυτέψεις.

ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΜΟΥ,
το άγραφο, θ' ανατείλει
απ' των ματιών τη δύση.
Το τελευταίο τραγούδι μου
παρθένο θ' αναβρύσει
στα πέτρινά μου χείλη.

Ακόμα έχω το ρόδισμα
του πυρετού στην όψη,
φίλοι, και σας πλανεύει.
Ακόμα έν' άνθος, τ' όνειρο
το μύρο του ασωτεύει
(και τ' άνθος το χουν κόψει).

Ακόμα σ' ένα φίλημα,
σ' ερωτικό μεθύσι,
τα χείλη μου προσφέρω.
Μα δε βλέπετε τ' Όραμα,
και μόνο εγώ το ξέρω
πως μ' έχει πια κερδίσει.

Κεντήστε με ροδάγκαθα
τη νεανική καρδιά μου,
μήπως και την ξυπνήστε.
Νερό κι αίμα αν θ' ανάβρυξε,
το τέλος λησμονήστε.
Ακόμα είναι μακριά μου!

Το τελευταίο τραγούδι μου
θα ρθεί να σας ξαφνίσει
στο δειλινό το λαύρο,
σαν ένα κακό μήνυμα
που, στη σιωπή, το μαύρο
φτερό του θα τανύσει.

ΛΟΙΠΟΝ, ΚΙ ΑΥΤΟ ΔΕ ΜΟΥ' ΠΡΕΠΕ το τελευταίο λουλούδι,
και πέρασε η ζωούλα του πνοή.
Ένα άξαφνο φωσφόρισμα, ένα πικρό τραγούδι,
ένας νεκρός ακόμα στη ζωή.

Μιλώ για την αγάπη σου. (Μιλώ συλλογισμένη,
Είναι σιωπή και πένθος στην καρδιά.)
Λέω μόνο, πώς μπορεί ποτέ, πώς πια να μην της μένει
ούτε η γλυκιά που αλλάζαμε ματιά.

ΑΣ ΗΜΟΥΝ ΜΙΑ ΓΕΡΟΝΤΙΣΣΑ, με μόνη
των αναμνήσεων την πηγή στα στήθια
(Αναιμική κι εφήμερη ανεμώνη,
τώρα με καίει και τ' θνετροί κι η αλήθεια.)

Ας ήμουν μια γερόντισσα ασημένια,
μια ζωγραφιά παλιά, μισοσβησμένη.
(Το μνήμα μου ένα βήμα, κι όμως έννοια
γίνεται κι η στιγμή μου η μετρημένη.)

Να γέρνω μ' εγκαρτέρηση, με γλύκα,
πάνω απ' τη λάβα που έσβησε μια μέρα
για πάντα, να διηγιέμαι πώς τη βρήκα
την ευτυχία στου βίου την εσπέρα.

Και πλάθοντας γλυκά το παραμύθι,
τα διάφανα ν' απλώνω δάχτυλά μου
σε γνώριμες σκιές, που με τη λήθη
χειροπιαστές θα χάνονται μακριά μου.

Οράματα να γίνονται στα βάθη,
προς την ανατολή, και να μου γνέφουν
όσα τη ζωή μου λεγλατήσαν πάθη.
Με φως οι απελπισίες να με στέφουν.

Λοιπόν, αφού το φως της μέρας σβήνει
και κόντυνε η ματιά μου τόσο πια,
ας ήμουν μια γερόντισσα, που ντύνει
με παραμύθια μια νεκρή καρδιά.

Ω, ΧΑΜΗΛΩΣΤΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΦΩΣ!

Στη νύχτα τι ωφελάει;
Πέρασε η μέρα. Φτάνει πια.
Ποιος ξέρει ο Ύπνος μου κρυφός
αν κάπου εδώ φυλάει

κι αν του ανακόβεται η στιγμή
να ’ρθει, που τον προσμένω.
Έχω στο στόμα την ψυχή,
μου παρατήσαν οι λυγμοί
το στήθος κουρασμένο.

Πάρτε το φως! Είναι καιρός
να μείνω πια μονάχη.
Φτάνει η απάτη μια ζωής.
Κάθε προσπάθεια ένας εχθρός
για τη στερνή μου μάχη.

Ας παύσουν πλέον οι σπαραγμοί.
Ας μου απομείνει κάτι
για να πλανέψω τη νυχτιά,
να σκύψει κάπως πιο θερμή
στο ανήσυχό μου μάτι.

Πάρτε το φως! Είναι η στιγμή!
Τη θέλω όλη δική μου.
Είναι η στιγμή να κοιμηθώ.
Πάρτε το φως! Με τυραννεύει...
Μου αρνιέται την ψυχή μου...

ΠΟΝΟΣ... ΠΟΝΟΣ... Δε φτάνει πια το δάχρυ

κι ο στεναγμός· δε φτάνει, δεν ξεσπά.
Αλλόφρονο πουλί πετιέται η σκέψη
και δέρνει τα φτερά του και τα σπα.

Αίμα ο ιδρώς της αγωνίας. Βαφήκαν
οι κρόταφοι σε ρόδα τραγικά.
Φαρμάκι μες στις φλέβες τριγυρούνε
μιας δυνατής ζωής τα μυστικά.

Του μαρτυρίου η σιδερένια ρόδα
γυρίζει τη στροφή της τη στερνή.
Η Γνώση παραστέκει νικημένη.
Η Αγάπη απαρηγόρητα θρηνεί.

ΣΚΥΨΕ, ΝΥΧΤΙΑ ΠΑΡΗΓΟΡΗ, περίχυσέ την μύρα,
στο κάτασπρο κλινάρι της, ιερά παρθενικό,
και γίνου μες στον ύπνο της η παραστάτις μοίρα
κι εμπόδισέ της τ' θνειρο, το ανύποπτο κακό.

Να γίνεις τόσο ανάλαφρη, καθώς μητέρας χάδι
πάνω στην άγρυπνη καρδιά, κι αυτή να κοιμηθεί,
μήπως και το μεθυστικό ξανασιμώσει βράδυ
και νιώσει το άνθος του παλιού καημού να ξανανθεί.

Να 'ναι γυμνή και ταπεινή στη μητρική αγκαλιά σου,
κι όταν μέσα στα μύρα σου λησμονηθεί βαθιά,
τότε το θρήνο σου άφησε και λύσε τα μαλλιά σου,
σημείο πως αξιώθηκε να μην ακούει πια.

ΜΗΤΕΡΑ ΜΟΥ, πόσο φριχτά βαραίνει
η μοίρα σου στο νεανικό μου στήθος.
Όλοι μου οι πόνοι καταφεύγουν πλήθος
γύρω στη θύμησή σου που πικραίνει.

Εμένα, που σε δέχτηκα ευλογία
κι έγινα το θαυμάσιο ομοίωμά σου,
ας με δεχτεί σα να 'μαι αμάρτημά σου
η μνήμη σου, μαρτυρική και αγία.

Στη μοίρα σου, που γνώρισα σε μένα,
τη σπαραγμένη σκέψη μου προσφέρω.
Μα στην καρδιά μου μόνο εγώ θα ξέρω
πόσους μετρούν νεκρούς τ' αγαπημένα.

Μητέρα μου, πόσο μου λείπεις τώρα
που πνιχτικό, βαθύ σκότος θα γίνει
στη μάταιη ζωή μου που όλο σβήνει...
Αχ, πώς μου λείπεις σε μια τέτοιαν ώρα.

ΟΛΑ ΘΑ ΣΒΗΣΟΥΝ, και του ήλιου η πλανεμένη αχτίδα
είναι η στιγμή να φύγει.

Πάλι η βουβή μας κάμαρα χωρίς καμιάν ελπίδα
τ' άδεια μας μάτια συμίγει.

Κι απόψε η νύχτα θα διαβεί με την τρελή μου σκέψη,
όλη φιλιά και δάκρυ
και θα μας εύρει η αυγή, νεκρούς που θα χουν επιστρέψει
σε μιας ζωής την άκρη.

Ο, τι μάταιο στις μέρες μου μπαίνει, πιο μάταιες που ναι,
με φόβο το κοιτάζεις.

Έξω στον κήπο από χαρά τ' άνθη λιγοθυμούνε.
Σαν τι χαρά μου τάξεις

κι όλο γυρίζω τη ματιά στην άψυχή σου εικόνα;
Διάδημα απ' άσπρο φως
σου γίνεται του βάζου μου η εαρινή κορόνα,
της μυγδαλιάς ο ανθός.

Κι έτσι γλυκαίνει σου η μορφή και στο άρωμα η καρδιά μου,
που σα να καρτερώ
να σε λυγίσουν τα βαριά μύρα, να ρθείς κοντά μου,
να ρθείς με τον καιρό.

Είμαι τρελή να σ' αγαπώ αφού πια έχεις πεθάνει,
να λιώνω στη λαχτάρα των φιλιών.
να νιώθω τώρα πως αυτό που μου δώσες δε φτάνει,
δε φτάνει η δρόσος των παλιών.

Με μιαν ασίγαστη μανία να θέλω ό, τι μου λείπει,
να θέλω ό, τι μου κράτησες κρυφό,
κι έτσι να δέρνομαι μ' αυτό το μάταιο καρδιοχτύπι.
Στα μάτια σου την τρέλα να ρουφώ.

Τι θ' απογίνω, αγαπημένε, πού θα σε ζητήσω;
Άλλοτε οι μέρες φεύγανε στην προσμονή σου, σκιές.
Αιώνες, καρτερώντας σε, μπορούσα να διανύσω
με τ' όνειρό σου οι πίκρες μου γλυκές.

Πού να ναι; Τι ν' απόμεινε από σέ να το ζητήσω;
Πού να ναι το στερνό μου αυτό αγαθό;
Ω, δεν μπορεί μια ολόκληρη ζωή γι' αυτό να ζήσω
και μάταια καρτερώντας να χαθώ.

Άνοιξη! Ο ήλιος χρυσαφιού πλημμύρα. Μάγια, μύρα
παντού, και σ' αγαπώ, σε καρτερώ.
Βραδύνεις κι υποψιάζομαι, ζηλεύω, δε σου πήρα
όλης σου της ψυχής το θησαυρό.

Τα λόγια σου! Ω, τα λόγια σου, μια υπόσχεση που καίει,
μια υπόσχεση που αργεί πολύ να ρθεί.
Τ' ακούω παντού, δεν παίνουνε. Μέσα τους κάτι κλαίει,
μέσα τους τρέμει η αγάπη σου, προτού μοιραία χαθεί.

Τα λόγια σου με μέθυσαν τη μέθη του θανάτου
κι ακόμα δεν εσίγασαν. Μίλούν
και με τρελαίνουν, με μεθούν, με φέρνουν πιο σιμά του,
ενώ πιο ακαταμάχητα στην ύπαρξη καλούν.

Αγαπημένε, αν τη ζωή τη δώσω πίσω, πέ μου,
τι θα ωφελήσει αφού δε θα σε βρω;
Δε λογαριάζω τη ζωή, μα πώς μπορεί, καλέ μου,
να σβήσει πια η αγάπη μου, και να μη σ' αγαπώ,

ενώ θα ναι Άνοιξη παντού που ακούστηκε η φωνή μας
να επικαλείται τον αιώνιον έρωτα, και μεις
στεφάνι να του πλέκουμε με μόνο το φιλί μας,
μέσα στο γιορτασμό λατρείας θερμής;

Ω, δε μου δίνει ο θάνατος καμιά, καμιάν ελπίδα,
και μου τις έσβησε η Ζωή σα μια ψυχρή πνοή.
Τώρα μου μένει στου έρωτα την άγρια καταιγίδα
να ιδώ να μετρηθούν για μέ θάνατος και ζωή.

ΤΟ ΛΙΓΟ ΠΟΥ ΣΟΥ ΑΠΟΜΕΙΝΕ, την υστερνή ζωή σου,
σε αγάπη τη μετάβαλες και μου την έχεις δώσει.
Εγώ, κι αν όλη τη ζωή μου ονόμασα δική σου,
τι σου χα δώσει να χαρείς από μια αγάπη τόση;
Και νόμιζα πως έδινα, περήφανη να κρύβω
το θησαυρό που εγέμιζε μέσα μου και χανόταν.
Α, τώρα κάτω απ' τη φριχτή τύψιν αυτή θα σκύβω
πως ούτε πήρα το δέξιο σου δώρο που μου δινόταν.
Ω, στη ζωή την άδικη είν' η ευτυχία γνώση,
κι η γνώση αυτή πόσον αργά χαρίστηκε σε μένα!
Ήρθε την περηφάνια μου μόνο να ταπεινώσει,
τα πλούτη μου όλα δείχνοντας στον άνεμο δομένα.

ΟΣΟΝ Η ΑΓΑΠΗ ΑΒΑΣΤΑΧΤΑ μεγάλωνε, και τόσο
τη μόνωση τής δριζα και το κρυφό μαρτύριο.
(Κι ο ίσκιος της θα εβάραινε, πώς να σ' τη φανερώσω;)
Μα τάχα μην απόκλινε μοιραία προς το μυστήριο;
Του μυστηρίου γέννημα μην ήταν, και μαζί του
αξιώνονταν περήφανα το φως ν' απαρνηθεί,
το λίγο φως που μου δίνεις, ξεγέλασμα του αδύτου,
που δρισε προς το δρόμο σου το βήμα μου να ρθεί;
Δεν ξέρω τίποτε να πω στη σκέψη που με δέρνει
τις νύχτες και τις μέρες μου, πιο νύχτες, πιο θλιψμένες.
Στην τύψη που απ' το θάνατο προδοτικά με παίρνει,
ω, τι να πουν οι πίκρες μου σε δάκρυα χυμένες!

ΟΛΗ Η ΖΩΗ ΜΟΥ ΕΝΑΣ ΚΑΗΜΟΣ, μια φλόγα, μια θυσία,
και το φτωχό το δώρο σου δε θα το εξαγοράσει.
Θα μείνω ανεξιλέωτη, και τα κακά στοιχεία
πάλι νεκρή θα με δεχτούν στη μητριά την Πλάση.
Εσύ το φωτοστέφανο του εξιλασμού το πήρες
με τα ίδια χέρια σου τα ιερά, το φόρεσες μονάχος.
Σε μένα τώρα κλείστηκαν μπροστά μου όλες οι θύρες
και πίσω τους της τύψης μου κυλίστηκεν ο βράχος.
Ω, τίποτε το κρίμα μου δε θα μου το αλαφρώσει
να μην την κάμω τη ζωή μου -όλη μια ζωή δοτή
για σένα- ένα χαμόγελο μονάχα, να ίλαρώσει
τη θλίψη, που δεν ήμουνα ένοχη εγώ γι' αυτή.

ΔΕ ΚΑΡΤΕΡΩ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ, είναι βαριά η ψυχή μου.
Δε μου ταιριάζει αγέρωχα να σβήσω, ξαφνικά.
Μ' έδεσε η μνήμη στο άρμα της, και με την ταραχή μου
ξυπνούν όλα που νόμιζα πως πέθαναν γλυκά.
Ξυπνούνε τόσο αγνώριστα στου μαρτυρίου την ώρα.
Κι η παιδική μου αγνότητα, που έσκυβα στ' άνειρό της
νοσταλγική και τρυφερή, με παραστέκει τώρα
εφιαλτική, σα να 'φταιξα κάποτε στον καιρό της.
Με σέρνει η μνήμη μου παντού και δεν αναγνωρίζω
το διένησα κατάρι μού το ερείπωσε. Περνώ
και δεν τολμώ τα χέρια μου να υψώσω, μα δακρύζω
και κρύβω και το δάκρυ μου, μάταιο και ταπεινό.
Θα 'ρθεί κάποτε ο θάνατος, δταν φριχτά η ψυχή μου
θα λιώσει όλο το σώμα μου στον ίδιο της καημό.
Θα 'ρθεί τότε την πρόσκαιρη ν' αλλάξει φυλακή μου
σ' άλλο μαρτύριο αιώνιο και σ' άλλο παιδεμό.

ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΗΣ ΜΟΥ

Ω, ΤΟΤΕ, ΑΓΑΠΗΜΕΝΕ ΜΟΥ κοντά στο Θεό που μένεις,
θυμήσου στα παρθενικά μάτια μου πόσα πήρες
λουλούδια τα πρώτα όνειρα, δλης μου της θλιμμένης
αγάπης το φτωχό δόσιμο, κρυμμένο από τις μοίρες,
και φέρ' τα δώρα στο Θεό, ζητώντας να επιτύχεις
το τέλειο μου εξαφάνισμα στο χάος των αιώνων.
Δε θέλω πλέον. Απόκαμα. Πάρε με από της τύχης
τα νύχια εσύ... Συχώρα με... Το βάσκο των πόνων
ήταν χειρότερο για μέ. Συχώρα με να σβήσω.
Όταν περάσω, παίρνοντας του λυτρωμού το δρόμο,
απλή σκιά, τα μάτια μου σεμνά θα τα σφαλίσω
και θα πηγαίνω αλύγιστη και με γυμνό τον ώμο.
Θα με γνωρίσει τότε αυτός, γερμένος απ' τα ύψη.
Θα χω στον ώμο μια βαριάν υδρία. Θα με γνωρίσει
ακόμα από το βάδισμα σαν τότε, από τη θλίψη,
απ' την υδρία των δακρύων που μου χειρίσει.

Καλή μου, θα πρεπε να πω, στον ώμο σου γερμένη,
λόγια που να ξαλάφρωναν την έγνοια σου για μένα.
Μα είμαι κι απόψε αδιάλλαχτη, βαριά συννεφιασμένη,
κι είναι η καρδιά μου αδιάφορη σ' όλα τα συναγμένα
με των χεριών σου τη στοργή στον κήπο της ζωής.
Πάλι η πικρία της μάταιης σου φροντίδας θα σφαλίσει
μες στην καρδιά το δάκρυ σου, πάλι θα μου φανείς
σαν τη μοιραία θλίψη μου που έχει τα μάτια κλείσει.

Θα πρεπε να σε λέω συχνά με τ' όνομα «αδερφή μου»,
σιγά, μήπως μ' ακούσουνε τα πονηρά στοιχεία,
για να σκορπίσω την ιδέα πως είμαι μοναχή μου
και πως μου αξίζει η έσχατη που μ' ήγρε δυστυχία.
Ημερωμένη να σου πω τότε για τ' όνειρό μου
(δεν ήρθε κάτι πιο γλυκό στο δρόμο μου από κείνο),
που με ακολούθησε παντού, κι άπιαστο και δικό μου,
κι εναντιωμένο και πιστό, να παίρνει και να δίνω.

Είχε στιγμές μιας ομορφιάς εξαίσιας, μη γυρεύεις,
μη συλλογιέσαι για χαρές και για ευτυχίες, ήσαν
ξεχωριστές, τυραννικά γλυκές, και με της χλεύης
ακόμα την πικρία γλυκές, μα γρήγορα μ' αφήσαν.
Και τόσο απομακρύνθηκαν, που πια δεν τις θυμάμαι.
Όμως αυτές θα μου άφησαν κάτι γλυκό να πω.
Αν μου δίνεις το χέρι σου στο παρελθόν να πάμε,
φοβάμαι θα σε βάραινα πολύ στο γυρισμό.

Κι απόψε είμαι έτσι αφίλιωτη, τόσο μηδενισμένη,
σα να ναι μια κληρονομιά κι ο πόνος ο δικός μου.
Δε θα φιλώ τα χέρια σου, δε θα μαι δακρυσμένη.
έχω ένα βάρος μέσα μου σα να ναι δλου του κόσμου.
Τι θ' απαντήσεις, αδερφή, στη μαύρη μου βλαστήμια
που θ' αντηχήσει στο άδειο μου το στήθος; Τι θα πεις;
Θα με αδικήσεις; Θα με ιδείς δίκαια μες στα συντρίμμια;
Πως έχασα και την ψυχή τάχα θα φοβηθείς;

ΛΙΛΗΣ Π...

Ω, ησύχασε. Στις όμορφες στιγμές, μοιάζουν του ονείρου αυτές οι δύσκολες στιγμές, κι ίδιαι κι αυτές θα φύγουν.
Είμαι σαν ένα σύννεφο στη βασιλεία του απείρου,
που τις μορφές του οι άνεμοι τις πλάθουν και τις πνίγουν.
Ω, μη φοβάσαι, δέξου με σα μια φτωχή στη θύρα,
που ί, τι κι αν πάρει, «ευχαριστώ» θα πει συλλογισμένη,
γιατί είναι τόσο δύστυχη, κι είναι ορφανή και χήρα,
τόσο άχαρη, που μόνο αυτό το «ευχαριστώ» τής μένει.

Στην άφεγγη ψυχή μου
λάμπουν χρυσά αστεράκια
οι παιδικές σου χάρες,
τα θαυμαστά λογάκια.

Σαν κρίνο φωτοβόλο
το προσωπάκι· κάτι
σάλευε, χάδι ονείρου,
το τρυφερό σου μάτι.

Και τα χεράκια πλάνες
στη θλίψη της μορφής μου.
Το χαμογέλιο σου άνθι
της έρημης ψυχής μου.

Μα πιο πολύ, το μύρο
της ύπαρξής σου –θάμα
τα πρώιμα σου λογάκια,
της σκέψης μου άγιο νάμα.

Ανίδεα σεις λογάκια,
–καημός και προφητεία–
ποια μοίρα να μιλούσε
στην πλάνα σας γοητεία;

Τώρα τη γλυκιά σου όψη
σκύβεις συλλογισμένη
στα σοβαρά βιβλία
και μ' έχεις ξεχασμένη.

Δε θα ιδώ να χαράζει
το ανάγλυφό της χάδι
στο χλομό μετωπάκι,
τη σκέψη κάποιο βράδυ.

Σ' ΕΝΑ ΦΙΛΟ

Στης ζωής το εντευκτήριο
με βιαστικό το βήμα
θα ρχεσαι εσύ, θα φεύγω
εγώ, βουβά σαν κύμα.

Θα φεύγω κι η ματιά σου
ποτέ δε θα με φτάνει.
Μα θα χω τα θαυμάσια
λογάκια σου στεφάνι.

Θα ρθώ ένα βράδυ, στρέφοντας στο δρόμο που με παίρνει·
θα ρθώ να σ' εύρω μοναχόν με το παλιό όνειρό σου.
Η Εσπέρα τις λεπτές σκιές νωχελικά θα σέρνει,
περνώντας στο μοναχικό μπροστά παράθυρό σου.

Στη σιωπηλή σου κάμαρα θα με δεχτείς, και θα ναι
βιβλία τριγύρω, σε σιωπή βαθιά εγκαταλειμμένα.
Πλάι πλάι θα καθίσουμε. Θα πούμε για όσα πάνε,
για όσα προτού τα χάσουμε μάς είναι πεθαμένα.

για την πικρία της άχαρης ζωής, για την ανία,
για το που δεν προσμένουμε τίποτε ν' αληθέψει,
για τη φθορά· και σιγαλά, στη σκοτεινή ησυχία,
θα σβήσει κι η ομιλία μας κι η τελευταία μας σκέψη.

Μα η νύχτα στο παράθυρο θα ρθεί να σταματήσει.
Μύρα κι ανταύγειες αστεριών κι αύρες θ' ανακατέψει
με το μεγάλο κάλεσμα που θ' αποπνέει η Φύση,
με την καρδιά σου, που η σιωπή δε θα την προστατέψει.

ΣΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΠΟΥ ΜΕ ΣΥΝΤΡΟΦΕΥΟΥΝ

Την κάμαρά μου γέμισαν τα φωτεινά σας μάτια.
Ένα άνθος επιτάφιον η αγάπη σας που πήρα,
λυπητερά λικνίζεται στη λιγοστή πνοή.
Πόση ευτυχία στη θλίψη σας για τη βαριά μου μοίρα,
πόση χαρά που απόμεινε στην ύστερη ζωή!

Κι η μουσική των στίχων σας τι θα μου φέρει ακόμη;
Πόση καρδιά θα μου πρεπε να σας δεχτώ σα χάρη,
χειμωνικά χαμόγελα και ρόδα εσπερινά.
Ω, ας έρθει στο σκοτάδι του ο Χάρος να με πάρει,
ενώ θα 'ναι τα μάτια σας κοντά μου φωτεινά.

Σ' ΕΝΑ ΝΕΟ ΠΟΥ ΑΥΤΟΚΤΟΝΗΣΕ

Αυτόν τον καταδίωκε ένα πνεύμα
στις σκοτεινές εκτάσεις της ζωής του.
Οι ασχολίες του, οι χαρές του, σ' ένα νεύμα
προσχήματα γινόνταν της ορμής του.

Τα ωραία βιβλία, η σκέψη, ένα ορμητήριο
λίγες στιγμές· βίαιος στον έρωτά του.
Τστερα γέμιζε η όψη του μυστήριο
και τίποτε δεν ταίριαζε κοντά του.

Ένας περίεργος ξένος επλανιόταν
ανάμεσό μας, μ' όψη αλλοιωμένη.
Την υποψία μας δε μας την αρνιόταν
πως κάτι φοβερό τον περιμένει.

Ήταν ωραίος παράξενα, σαν κείνους
που ο Θάνατος τούς έχει ξεχωρίσει.
Δινόταν στους φριχτότερους κινδύνους
σαν κάτι να τον είχε εξασφαλίσει.

Ένα πρωί, σε μια κάρυνη θήκη
τον βρήκαμε νεκρό, μ' ένα σημάδι
στον κρόταφο. Ήταν δλος σα μια νίκη,
σα φως που ρίχνει γύρω του σκοτάδι.

Είχε μια τέτοια απλότη και γαλήνη,
μια γελαστή μορφή ζωντανεμένη!
Όλος μια ευχαριστία σα να χε γίνει.
Κι η αιτία του κακού σημαδεμένη.

ΓΙΑ ΤΟΝ «ΑΛΦΡΕΔΟ ΜΟΥ»,
ΤΟΝ ΥΠΕΡΟΧΟ ΣΚΟΙΝΟΒΑΤΗ

Την ψυχρή σου γούνα αναπαύεις
στις στοίβες των παλιών βιβλίων τώρα,
καημένε μου, κι αναθυμάσαι
τα χάδια που σου λείψαν και τα δώρα.

Στην περιφρόνηση εσύ αντέχεις,
όμως κι όλο και πιο ψηλά στυλώνεις
φλεγματικά, πελώρια μάτια,
την τραγική σου τύχη να λυτρώνεις.

Παράξενα άσχημο εσύ πλάσμα
χωρίς ψυχή, μιλάς με την ψυχή μου,
για τη συμπάθεια, για την τύψη,
και κάποτε μια δύναμη είσαι εχθρή μου.

Και σε αποφεύγω σαν την τύψη,
πλάσμα από γούνα, σε φοβάμαι τόσο!
Φοβάμαι, αστείες σκοινοβάτη,
μήπως και με τη σκέψη σ' ανταμώσω.

Ποια μοίρα σ' έστειλε σε μένα;
Νερομπογιά το μάτι σου και βάφει
τυπώματα μες στην ψυχή μου.
Λησμονημένοι ανοίγουν τάφοι.

Εξόριστε, που χα γελάσει
μαζί σου παίζοντας, στ' αλγήθεια.
η ασκήμια σου μ' έχει νικήσει,
το γέλιο μου μού βάρυνε τα στήθια.

ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Γατούλα, με της ράτσας σου χαμένα τα σημάδια,
αδιάφορη, παράξενα ψυχρή,
και κάποτε που μοιάζεις θιλιβερή,
τι τριγυρνάς σα φάντασμα στην πλάση μας την άδεια;

Είναι γιατί δε βρέθηκες σε κύριο κανένα
να παίρνεις από χέρι την τροφή,
και σου λειψεις έτσι εκείνη σου η κρυφή
χαρά, πως κάποιος νοιάζεται, φτωχούλα μου, για σένα;

Η μήπως τάχα γνώρισες δω μέσα το μοιραίο
και τη φιλοσοφία την πικρή;
Μαντεύω πως ακόμα είσαι μικρή
και θα μπορούσες εύκολα να σουνα κάτι ωραίο.

Κι όμως, σε βλέπω αδιάφορη στον έρωτα, κι ακόμα
και στα τυχαία παιδιά σου βαρετή.
Πώς να το μάθω το άδικο «γιατί»
που έπνιξε τη φωνήσα σου μες στο κλειστό σου στόμα;

Σε διώχνει και το χάδι μου κι η φιλική μιλιά μου.
Είσαι όλη τόλμη κι όλη δισταγμό.
Το νιώθω, καθώς μπαίνεις και κρεμώ
ευγενική κι αδιάφορη στους τοίχους τη ματιά μου.

Έρχεσαι σαν υπόσχεση, πάντα την ίδιαν ώρα,
και κάθεσαι με μιαν ιερή σιγή.
Αν σηκωθείς, «για τίποτε στη γη»
δε σε κρατώ· σα να κινάς για των νεκρών τη χώρα.

ΧΑΙΡΕ, ΡΥΘΜΕ ΚΑΙ ΡΙΜΑ.

Σας χαιρετίζω·
πια δεν ορίζω
τη φωνή μου.
Εξεφύγει παραλήρημα.
Σας συμίγω, μα η πνοή μου
δε φτάνει, σπα.

Σκοπέ, σ' αφήνω. Ήχε, Τραγούδι,
μ' αφήνετε. Τη μονάχη
χορδή μάταια κρούω στη λύρα μου.
Να' χει μόνο ένα «χαίρε»,
να' ναι μονάχη τού «χαίρε» η χορδή
στην καρδιά μου!

Πάνε τα ωραία, τ' αγνά, η ζωή.
Αδιαφορία στης αγάπης τα μάτια.
Κακίας μεθύσι στο χαλασμό
του δ, τι απομένει,
στο μαρασμό που έχει ανθίσει
μέσα μου κι έξω –κισσού πλημμύρα,
σημαία αποκλεισμού!

Πάνε τα ωραία, τ' αγνά, η ζωή.
Γλυκέ Σκοπέ, δε μου αντέχει
η φωνή.

Να τραγουδώ
το θάνατο, τη δυστυχία,
να λησμονώ
της γαράς την αγάπη,
δε θέλω. Ας σβήσω
σφιχταγκαλιάζοντας τη χορδή που μού μένει,
να μη σημαίνει
γλυκά στο Θάνατο, κι αυτός αργεί
με ιδιοτροπία ερωμένου!

Σας χαιρετίζω,
Σκοποί: δόου πάτε, μη με ξεχνάτε.

ΚΑΙ ΤΩΡΑ ΚΛΕΙΣΤΕ ΕΡΜΗΤΙΚΑ τις θύρες. Γελειώσαν
όλα. Να φύγουν κι οι στερνοί, να μείνω μοναχή μου.
Όλα δικά μου ήταν εδώ μέσα κι όλα μου λείψαν
κι έμεινε τόσο απίστευτα μοναχική η ψυχή μου.

Να φύγουν όλοι! Ακάλεστοι κι ας ήρθανε με δώρα.
Τίποτε δεν εταίριασε στην εξαισία γυμνότη
που με τριγύριζε λαμπρή. Μεγαλειώδεις πλάνες,
που εμπρός τους με ταπείνωσαν, ικέτη και δεσμώτη.

Τώρα προφητικά σημαίνει η μυστική καμπάνα
του «Δείπνου». Ο Μέγας Φίλος μού μηνά τη θέλησή του
να' ρθεί. Κι αν πάντοτε έλειπεν, όμως μες στην καρδιά μου,
άξια της πίστης μου, έφεγγε τρισάξια η θύμησή του.

Για τη μεγάλη αναμονή ετοιμασία θ' αρχίσω.
Ζωντάνεψε στις φλέβες μου η ευγενική γενιά μου.
Τα χέρια μου της προσευχής, έτοιμα να συντρίψουν.
Φραγγέλιο η ασυμβίβαστη, περήφανη απονιά μου.

Κι έτσι θα νιώσω, με σεμνά χαμηλωμένα μάτια,
να πέφτει από το βάθρο του κι ένας θεός ωραίος,
που εύκολα με ψαλμούς λατρείας βασίλεψε, και μένει
ακόμα λαμπροστέφανος κι ανύποπτα μοιραίος.

Έρχεται! Ακούω που χτυπά πιο βιαστικά η καμπάνα.
Είμαι έτοιμη. Μονάχη της το τέλος αντικρίζει
πιο γρήγορο στον πόθο της η τραγική ψυχή μου,
αμφίβολη αν την πίστεψεν Αυτός που τη γνωρίζει.

АНЕКДОТА ПОІНМАТА

1918-1929

ΣΤΗ ΦΙΛΗ ΜΟΥ

Όλα τα άνθη τ' αγαπώ,
μεθώ στο άρωμά των,
το βλέμμα να βυθίζεται
ποθώ στα χρώματά των.
Υπάρχει ήμως έν λεπτόν
πολύ ευώδες άνθος
που δεν μαραίνεται ποτέ¹
και τ' αγαπώ με πάθος.
Αυτό δεν θάλλει στους αγρούς,
στους κήπους δεν υπάρχει
και τα αβρά του πέταλα
ο ήλιος δεν θάλπει.
Έδαφος έχει δί' αυτό η τρυφερή καρδία
με θέρμην απαράμιλλον, και λέγεται Φιλία!

Καλοκαίρι 1918

ΣΕ ΣΕΝΑ

Ξέρω να ψάξω και να βρω
διαμάντια και ζαφείρια χίλια
κι απ' του γιαλού το θησαυρό¹
μαργαριτάρια και κοχύλια.

Κι έτσι τεχνόπλεκτα δετά,
μαζί με λούλουδα κι αστέρια,
να τα φορείς καμαρωτά
στο μέτωπό σου και στα χέρια.

Ξέρω στο διάβα σου μπροστά
ρόδα και κρίνους να μαδήσω,
ξέρω με λόγια ταιριαστά
τη χάρη σου να τραγουδήσω..

Ξέρω πως κάτι χωριστό,
αταίριαστο σε κάθε άλλη,
χάρισαν, Βάσω μου, σε σέ
Μοίρες με τα πανώρια κάλλη.

Καλοκαίρι 1918

ΗΘΕΛΑ...

Στη φίλη μου Βάσω

Ηθελα να βρισκα για σέ λουλούδια δροσισμένα,
να χουν το χρώμα το γλυκό απ' το θλιμμένο δελνι.
της χαραυγής η εμορφιά να τα χει μαγεμένα
και απαλά να τα φιλούν οι ευωδίες τ' Απρίλη.

Ηθελα να βρισκα για σέ γλυκόλαλα αηδόνια
που είναι πόνος της καρδιάς κάθε κελάδημά τους,
που απ' της λεύκας την κορφή και της ιτιάς τα κλώνια
λύνουν τον κάθε τους καημό με τη γλυκιά λαλιά τους.

... Νά! Διάλεξα στον ουρανό
τα πιο λαμπρά αστέρια
για να σκορπίσουνε για σέ
το φως τους το θλιμμένο.
κι ανάμεσά τους να γελά
με εμορφιά αιθέρια
το φεγγαράκι ολόγιομο,
σ' ολόχρυσα ντυμένο.

Ηθελ' ακόμη απ' του γιαλού
τη δροσισμένη άκρη
κι απ' της θαλάσσης το βυθό
να μάζευα για σένα
κοχύλια, διαμαντόπετρες
σαν της θεάς το δάκρυ,
να τα περνούσα σε χρυσό
σιρίτι ένα ένα.

Και δταν μόνη, σιωπηλή,
σε σκέψεις βουτηγμένη,
γείρεις την ώρια κεφαλή
με τα χρυσά στολίδια
στο χέρι τ' αλαβάστρινο,
κι η αύρα μαγεμένη
φιλεί τα ολόχρυσα μαλλιά
με χίλια δυο παιχνίδια,

όταν τα μάτια θλιβερά
στης Νύχτας το σκοτάδι
καρφώσεις με παράπονο,
τότε στην κεφαλή σου
να σκορπισθούν τα λούλουδα,
και αγδονιών κοπάδι
γλυκά γλυκά να τραγουδεί
τη χάρη τη δική σου.

Το φεγγαράκι από ψηλά
και τα χρυσά τ' αστέρια
να σου μαγεύουν τη θωριά,
το λυγερό σου σώμα:
τα πετραδάκια του γιαλού
να λάμπουνε στα χέρια
και στον γλυκό σου το λαιμό:
και θεν' ακούς ακόμα
τη λύρα μου, που με λυγμούς
από μακριά θα φέλνει
το όνειρο το μαγικό με δοξαριά θλιψιμένη!

Καλοκαίρι 1918

ANAMEΣΑ Σ' ΟΛΑΝΘΙΣΤΕΣ βατιές
χαρούμενα πουλάκια που πηδούν
αθόρυβα –της ευτυχίας ματιές:
τ' ασημωτά νερά λαμποκοπούν
του ποταμού, χαρά της λαγκαδιάς,
και βιαστικά πηγαίνουν και περνούν
στην άβυσσο να πέσουνε μεμιάς,
να πέσουν να χαθούν!

1919

ΤΟ ΣΠΙΤΑΚΙ ΤΗΣ

ΤΟ ΔΑΣΟΣ, ΚΟΙΤΑ, απόγειρε
στης Νύχτας την αγκάλη.
Μύρο αποπνέει μεθυστικό,
στενάζει με το αηδόνι.
Το φεγγαράκι πάνω του
περίεργο προβάλλει
και στον καθρέφτη του ρυακιού
τα μάγια του ξαπλώνει.

1919

Στην αλησμόνητη
και Μαρία Αγιοβλαστού

Μακριά απ' του κόσμου τη βοή,
το κύμα αγνάντια που γελά,
της εξοχής κει που η ζωή
γλυκιά, γαλήνια αργοκυλά,

σα μια ζωή της εξοχής,
σαν της ζωής παλμός κρυφός,
μες στους ανθούς κάθ' εποχής,
καμαρωτό, λευκό στο φως,

Ζει το σπιτάκι της. Ζεστό
σα μια καλόδεχτη αγκαλιά,
σαν ένα στόμα γελαστό,
χαιδευτική σα μια μιλιά.

Εκεί η ζωή της σιωπηλή
σκορπιέται γύρω και περνά.
Κάθε στολίδι διαλαλεί
τη χάρη που το κυβερνά.

Κι η καλοσύνη της ψυχή
αχνή σαν κρίνων ευωδία
κι ο κάθε λόγος της ευχή
σα ν' ανεβαίνει απ' την καρδιά

Καλαμάτα 1920

ONEIPO

Ανθη μάζευα για σένα
στο βουνό που τριγυρνούσα.
Χίλια αγκάθια το καθένα,
κι όπως τα σφιγγα, πονούσα.

Να περάσεις καρτερούσα
στο βοριά τον παγωμένο
και το δώρο μου κρατούσα
με λαχτάρα φυλαγμένο

στη θερμή την αγκαλιά μου.
Όλο κοίταξα στα μάκρη.
Η λαχτάρα στην καρδιά μου
και στα μάτια μου το δάκρυ.

Μες στον πόθο μου δεν είδα
μαύρη η Νύχτα να σιμώνει,
κι έκλαψα χωρίς ελπίδα
που δε σ' τα χα φέρει μόνη.

Kαλαμάτα 1920

ΛΗΣΜΟΝΙΑ

Μ' ερωτευμένη την καρδιά σε γνώρισα, άγριο Δάσο.
Επινα στο αεροφίλημα τη μυστική ευωδιά σου.
Πρόσμενα με το ξάστερο σκοτάδι να περάσω,
όταν τ' αέρινο στοιχείο περνούσε στα κλαδιά σου.

Σε γνώρισα σ' ερωτικές νύχτες ρυτιδωμένη,
θάλασσα, σαν το μέτωπο της συλλογής περνούσε
πάνω σου χάδι η σκέψη μου, και πάντα η ανθισμένη
άκρη σου με τα ευωδιαστά φύκια με προσκαλούσε.

Σας γνώρισαν οι ερωτικές νύχτες μου, ωραία λουλούδια,
διάφανα, αχνά, πολύχρωμα, σα φωτεινά σημάδια.
Βοριά η δροσιά σα φίλημα, και ξεχυνόνταν χνούδια
χρυσά από τα σμιγμένα σας βλέφαρα στα σκοτάδια.

Τώρα στο φως της αρνησιάς δομένα, έτσι αλλαγμένα
μου δείχνεσθε· στη συλλογή το νου μου πάω να χάσω.
Τάχα είστε σεις που γνώρισα; Σεις είστε, αγαπημένα
λουλούδια, θάλασσα αργυρή, πυκνό των πεύκων Δάσο;

1923

ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΣΟΥ

Ακούω τη γλώσσα που λαλούν τα δυο σου χέρια –ω χέρια!
καθώς σιγοσαλεύουνε λευκά·
στον Πύργο της απελπισιάς κρυμμένα περιστέρια,
από μακριά τα ξαγναντώ, σύμβολα ειρηνικά.

Μιλούνε, δε μιλούν; Αχεί βαθιά μες στην καρδιά μου
χαιρέτισμα ενός ρόδου στους γκρεμούς.
Λάμπουν, δε λάμπουνε; Τραβάει μαγνήτης τη ματιά μου,
ανατολή του αυγερινού στους σκοτεινούς χαμούς.

Ξανοίγω την αγνώριστην αγάπη μου κλεισμένη
στο κρίνο των μπλεγμένων σου χεριών
και πλέκω τ' όνειρο γλυκό. Μη με κοιτάς, πληθαίνει
στη σκοτεινιά το χρυσοφώς των πλάνων αστεριών.

1923

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Όταν η σιγαλιά πλατιά θ' απλώσει
στον κήπο μου τη νύχτα, βροχερό
το σύννεφο τον ουρανό θα στρώσει
σε μαύρο θόλο πάνω του, ιερό.

Θα γείρουνε στο μυστικό σκοτάδι
τα δέντρα, οι θάμνοι, αργά την κεφαλή
κι ευλαβικά θα φάλουν έτσι ομάδι
τη θλιβερή, στερνή τους προσευχή.

Έλα και μεις μαζί, την προσευχή μας
στερνή φορά να πούμε. Θ' ακουστέ
στη σιγαλιά παθιάρικη η φωνή μας,
θ' αντιλαλήσει ο θόλος, θα σπαστεί,

το σύννεφο θα κλαίει, θα κλαίμε αντάμα,
θ' ακολουθάει των δέντρων ο ψαλμός,
λυπητέρος, το σιγαλό μας κλάμα
και θα πυκνώνει η σκοτεινιά χαμός.

Ούτε απ' αστέρι λάμψη δε θα πέσει,
της Μοίρας δε θα δούμε τη μορφή·
κι ενώ τα χέρια χώρια θα μας δέσει,
τα χειλη μας θα λεν την προσευχή.

Φθινόπωρο 1923

ΤΑ ΛΟΓΙΑ ΣΟΥ

[...]

ΚΑΙ ΣΤΑΘΗΚΑ μπροστά σε δυο μάτια με δίχως ταίρια,
ωραία σα λωτολούλουδα, μάτια νοσταλγικά,
που μου μηνούσαν την αυγή, μα ωιμένα, ήταν αστέρια
που μού ειχαν βίξει λίγο φως, κι αυτό διαβατικά.

1923

Θυμάμαι τώρα... Οι θύμησες πλημμύρες που με πνίγουν,
άνεμος, σκοτεινιά.

Τα λόγια ανθούς τα μάδησες, μα τώρα αυτά μου ανοίγουν
κακές πληγές βαθιά.

Ούτε σκιά, ούτε όνειρο, έτσι που να διαβαίνει
γοργά προς το χαμό.

Καπνός η αγάπη. Σύννεφο τα λόγια σου, μου ράινει
σταγόνες τον καημό.

Τώρα σαπίζουν μέσα μου πρώιμες οι πληγές μου.

Η θύμηση ασπασμός
προδοτικός· να μου γελούν κρυφά κάποιες στιγμές μου,
ν' αυξαίνει ο απελπισμός!

1923

Ο ΠΟΘΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Είναι ο πόθος μου τέτοιος, αγέρα,
σαν τον άγριο θυμό σου
που στις πλούσιες κοιλάδες σφυρίζει.
Είναι ανήμερος, άγρια φοβέρα,
πλούσιοι οι τόποι βαθιά μου
και σα χάρος σκληρός τους θερίζει.

Κάθε ελπίδα, κάθε όνειρο νέο,
το χαϊδεύει σαν αύρα
ζωοδότρα στα εαρινά φύτρα.
Κι αν αυξάνει και γίνεται ωραίο,
είναι η γόνιμη ορμή του
που θα γίνει η σκληρή καταλύτρα.

1923

ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΗ

Ήμουν ανίδην κι άπραγη, παρόλο
που η παιδικότης μου χε πει το «χαίρε». .
Ω, για να πω τα λόγια τούτα τώρα,
θύμηση, τις γλυκές πηγές σου φέρε.

Είχαμε οι δύο καθίσει στο γεφύρι
του έρημου δρόμου που έβγαζε στο ρέμα,
ακίνητοι και παραπονεμένοι,
με σκεφτικό παράξενα το βλέμμα.

Το σκεφτικό μας πρόσωπο η Σελήνη
το αγκάλιαζε με θέρμη και το εφίλει,
μα εμείς μέναμε πάντα καθισμένοι
με σιωπηλά τα ξαφνιασμένα χείλη.

Λιγάκι πριν δεν ήμαστε θλιμμένοι,
μα μου πε ξαφνικά πως μ' αγαπάει.
Αυτό ήταν! Τι να νιώσαμε με τούτο;
Αχ! όλη η παιδική ψυχή μας πάει!

1923

Η ΑΓΑΠΗ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΗ

Μ' απάντησες στο δρόμο σου, Ποιητή.
Ήμουν το πρωτολούσιό του Απρίλη.
Η δίψα της αγάπης που ζητεί
σου φλόγιζε τη σκέψη και τα χείλη.

Ήμουν το πρωτολούσιό του. Κλειστή
τότε η πηγή των στοχασμών μου· εμίλει
μόνο η καρδιά μου, αθώα και λατρευτή,
όταν το πρώτο βλέμμα μου είχες στείλει.

Με τον καιρό, τον πόθο σου σ' εμέ
να φανερώσεις σίμωσες. Ωιμέ,
ήμασταν μιας γενιάς παιδιά. Η καρδιά μας

αγάπτει με το πάθος που ζητά
να πάρει, το αισθανθήκαμε φριχτά,
και πήραμεν αλλούθε τη ματιά μας.

1923

ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΠΟΥ ΜΕ ΠΗΡΕ μοναχή,
δεν ξέρω πώς, αλήθεια,
βρήκα μια νέα μέσα μου ψυχή
κι όνειρα βρήκα πλήθια.

Μες στο μισό το φως, ήταν γλυκό,
νέο φύτρο, την ελπίδα,
να τη θωρώ σα μάγο μυστικό
και σα ζωοδότρα αχτίδα.

Ήταν γλυκό πως άνθιζε η καρδιά
μέσα στο νέο κορμί μου.
Ανοίγανε τα μάτια στα κλαδιά,
τραγούδαγεν η ορμή μου.

Ο νους μου οραματίζονταν. Τρελά¹
φτερά τα δυο μου χέρια.
Και νά, η Αγάπη μου γνεψε δειλά,
μου στειλε περιστέρια.

Και νά, η Αγάπη μ' ένα αστραφτερό
δρεπάνι με σιμώνει,
κι αφού μου θέρισε δις, τι δροσερό
μ' άφησε πάλι μόνη.

1923

ΘΕΟΣ

Ταπεινή ρημοκλησούλα,
πίσω από βουνού κορφή,
συ βαθιά μου μες στη σκέψη
ζεις απόμερη, κρυφή.

Σκοτεινή πάντα, χαμένη
στην απέραντη εξοχή
και κλεισμένη, του διαβάτη
δε ζητάς την προσευχή.

Το μικρό καμπαναριό σου
σ' ενός δέντρου τα κλαριά,
που φυτρώνει εκεί σιμά σου,
κρύβει πάντα τη θωριά.

Κι η καμπάνα ραϊσμένη
δεν ακούστηκε μακριά.
Τώρα ρημασμένη χάμω
κείτεται άλαλη, βαριά.

Ταπεινή ρημοκλησούλα,
δίχως πίστη εγώ ποτέ,
το θεό σου να δοξάσω
γονατίζω μπρος σ' εσέ.

Σ' ΑΝΑΜΟΝΗ ΘΑΝΑΤΟΥ

Δεν είναι να χαρώ στον κόσμο άλλο
τίποτα πια. Τα χέρια σου βαριά
γεμάτα, και μου τ' άδειασες, Ζωή.
Τα δέχτηκα, δε διάλεξα μεγάλο,
μικρό, ήταν χώρια, ήταν μαζί.

Μα κάτι που κρυφά μου το χεις τάξει
κάποτε σπλαχνική, πονητικά
σε μένα, τη μια ωραία και χωριστή
στράτα, για να με βρει που χεις χαράξει,
σ' αυτό μόνο δε φάνηκες πιστή.

Ω, δεν μπορεί, κι αυτό θα μου το δώσεις,
μόν' το κρατάς ώσπου να ξεγνοιαστώ
και να με βρει σαν άξαφνη χαρά.
Την περηφάνια μου μην ταπεινώσεις.
κοίτα μη μου λερώσεις τα φτερά.

(ημιτελές)

1923

ΠΕΠΡΩΜΕΝΟ

Ψυχή μου, του άσωτου καημού παιδί, σαν ποια προσμένεις
γαλανή μέρα να διαβεί, μαζί της να σε πάρει;
Κάτω απ' το φως δε θα μπορείς τα όνειρα ν' ανασταίνεις,
θα σβήσει η ωραία φλόγα σου και θα σου μείνει η χάρη,

μέσα σε θρόνο ολόχρυσο καρτερικά να μένεις
σα σ' ένα πλούσιο κόσμημα χλοιμό μαργαριτάρι.

Της Νύχτας, σα μυστήριο του Άδη σκοτεινιασμένης,
περνάει το φάσμα, κοίταξε, με θριαμβικό καμάρι.

Σήκωσε τα περήφανα χέρια σου και δεήσου
να γίνεις ένα απ' τα πολλά, τα μαύρα μυστικά της,
να μη σ' αγγίζει η ελπίδα, όπως τ' ανήλια της αβύσσου

η αχτίδα, για τα πρόσχαρα που ναι για σένα ξένα.
Και μόνο η σκέψη, κάποτε, στο άσκοπο πέταμά της,
να βρίσκεις όλα που πόθησες τα ωραία στερημένα.

1923

ΝΕΑ ΧΑΡΑ

Μες στην καρδιά μου ένα όνειρο καινούριο έχει φωλιάσει·
το νιώθω με λαχτάρα από καιρό.
Όμως να θαρρευτώ, η δειλή καρδιά μου ν' αλαφιάσει,
σαν από κάποιο φόβο δεν μπορώ.

Τα χάδια του της ευτυχίας τους ουρανούς μού ανοίγουν,
μα πριν στα χείλη μου άφτονο φανεί
το γέλιο, πάλι κλείνουνε και πάλι δάκρυα πνίγουν
τα μάτια μου και την καρδιά μου... αλί!

Χάλκινη παραστέκεται τσιγγάνα στα όνειρά μου
κι όλο μου λέει στον ίδιονε σκοπό·
με δάκρυα θα υποδέχουμαι την κάθε νέα χαρά μου
και θα πεθαίνει κάθε που αγαπώ.

Μα ας είναι, νέο μου όνειρο, για λίγο, ναι, μονάχα
χάιδεψε τις πληγές μου μιαν αυγή,
και θα το νιώσω εγώ βαθιά το χάδι σου... τι τάχα
κι αν θα γίνει μια καινούρια αυτό πληγή;

Πρωτομαγιά 1923

ΑΡΛΕΚΙΝΟΣ

Σά μας μεθά βαριά η ζωή, μας κλέβει τ' αγαθά μας.
Τα μάτια μας, που μιαν αυγή, κάτω από βελουδένιο
χέρι, ξαλάργεψαν για τους που δε γνωρίσαν τόπους,
ξαναγυρνάνε θλιβερά και κατακουρασμένα.

Τα χελή μας, που τρύγησαν της μεστωμένης νιότης
τους μελιστάλαχτους καρπούς κάτω απ' τη φλόγα του ήλιου,
όμοια μαραίνονται σαν τους καρπούς που λησμονιώνται.
Και τα κορμιά μας, που η ορμή τα 'κανε ν' αψηφήσουν
και μες στον κόκκινο χαμό της φλόγας που λυτρώνει
για μια στιγμή να πέσουνε βαριά, σα μαγεμένα,
μοιάζουνε μ' ανεμόδαρτα κλαδιά, που τα φοβίζει
ακόμη κι η αλαφρότατη της άνοιξης πνοούλα.

[...]

Η θλίψη πέφτει του βιολιού μες στη γεμάτη σάλα
του αποκριάτικου γλεντιού, του μεθυσιού, της τρέλας,
σαν ένας τόνος πιο βαθύς. Κάθε γωνιά την παίρνει
και στις πολύαιμες φλέβες μας φτάνει και μας μεθάει.
Η μουσική πνέει του χορού και γέρνουν τα ζευγάρια,
στο αγέρι το χαιδευτικό πολύχρωμα λουλούδια,
η ανατριχίλα τα λυγίζει απ' την κορυφή ώς τη ρίζα
κι ανάρια ανάρια εδώ κι εκεί κρυφά φιλιά θροίζουν.

[...]

Θυμάμαι την τρελή νυχτιά της αποκριάς, θυμάμαι
τον Αρλεκίνο τον ψηλό σα φάντασμα, με κείνα
τα μάτια του, τα δυνατά μάτια που ευθύς σού κλείναν
κάθ' έξοδο, κι απόμενες στη μοναξιά μαζί τους.
Τα χέρια εκείνα τα μακριά, και τα χλομά σαν κρίνα
αναιμικά, που μ' όλη τους την απαλότη εκείνη,
σαν από φλόγα ή σίδερο να 'τανε, την καρδιά μου,
ένιωθα, μου 'δεναν σφιχτά, να μην την ξαναφήσουν.

Τα χείλη του τα κόκκινα τόσο, σα να ρουφούσαν
το καθαρό αίμα της καρδιάς και πάρνανε το χρώμα.

[...]

Έτσι τον είδα αμέτρητες φορές μες στη ζωή μου
και τον ονόμασα θεό, δεσπότη της καρδιάς μου:
Παιδούλα γλυκοστόχαστη, πάνω στο κέντημά μου
κάποιες φορές θιλώνανε τα μάτια μου κι ο νους μου,
επάλλονταν τρεμουλιαστά μέσα η μικρή καρδιά μου
και μου 'πεφτε το κέντημα απ' τα βαριά μου χέρια.
Σα νέφελο κάποια θαμπή περνούσε εμπρός μου εικόνα.

[...]

Και μ' ακολούθησε μακριά, σε τόπους και σε χρόνους.
Δεν είχα ούτ' ένα λούλουδο χλωρό μες στην καρδιά μου.
Μια πυρκαγιά τα νέκρωσε, και μοναχά οι σκιές τους
απόμειναν, σαν όνειρα θαμπά, γεμάτα φρίκη.
Όμως κι εκεί περπάτησε μες στο θαμπό σκοτάδι,
απ' άλλοτε πιο ζωντανός και πιο όμορφος. Δεν ήταν
να βρίσκομαι σε μια γωνιά της Φύσης μοναχή μου
και να μην έρθει σαν καημός, σα στεναγμός, σα δάκρυ,
ή σαν τρελός παλμός χαράς να γίνει συντροφά μου.
Δεν ήταν τόνος μουσικής, ρυθμός, χρώμα, που φέρνουν
του νου μεθύσι ή της καρδιάς, και να μην έρθει χάρη
των ουρανών με τη μορφή των χερούβεϊμ, ή πάλι
της καλοσύνης η ψυχή με τη μορφή του κρίνου,
κάποτε το πικρό του πόνου αγκάθι, με την όψη
της ομορφιάς του ρόδου ή του νάρκισσου, άλλοτε πάλι
ο Αργάγγελος με τη ρομφαία να πάρει την ψυχή μου.

(«Απόσπασμα από ένα πολύ μεγάλο
και ασύνδετο κάπως ποίημα» σημειώνει η Μ.Π.)
1923

Η ΕΥΧΗ ΜΟΥ

Τώρα που όλοι σού στέλνουν ολόθερμες ευχές
ο δρόμος μπρος σ' ανοίγεται με άνθη στολισμένος.
Σε συνοδεύουν τ' άσματα, τα γέλια κι οι χαρές,
κι ο δρόμος Σου μοσχοβολά με ρόδα που ν' σπαρμένος.

Τώρα που τα πουλάκια ακόμα με λαχτάρα
χίλιες ευχές σού στέλνουν μ' ολόγλυκια φωνή,
πρόσεξε και στ' αγέρι να δεις με τι γλυκάδα
σου ψιθυρίζει πάντα την ιδική μ' Ευχή.

Το ξεύρω πως για Σένα
είναι μικρή πλασμένη,
εντούτοις, πίστευσέ με,
από καρδιάς βγαλμένη:

«Με χίλια ροδοπέταλα
Σε ραίνω, λατρευτή μου.
Σου εύχομαι χρυσή ζωή»
αυτή είναι η Ευχή μου.

1923

ΠΟΙΟΣ ΞΕΡΕΙ...

Καμιάν από τις πίκρες μου δε γνώρισες,
τις πίκρες μου τις άσωστες, τις μαύρες.
Και στων ματιών μου μες στο φεγγοβόλημα
τα δάκρυά μου στεγνωμένα τα βρες.

Εσύ μονάχα το γλυκό χαμόγελο
καμάρωσες στα χείλη μου απλωμένο
κι έχεις μες στων ματιών μου το ξαστέρωμα
τον πόθο σου τρελά καθρεφτισμένο.

Με γνώρισες να γέρνω στην αγάπη σου
σαν πεταλούδα στο άλικο λουλούδι
και να σκορπίζω όσο η καρδιά μου εδύνονταν
μεθυστικό το ερωτικό τραγούδι.

Γνώρισες της χαράς μου το άγριο ξέσπασμα
στον ανοιξιάτικον αγρό που ευώδω:
λαχτάρας κύμα εγίνονταν γι αγκάλη μου
τα νιάτα σου να σφίγγει και τα ρόδα.

Εσύ ποτέ κρυφά δεν ακολούθησες
το βήμα μου σάν φεύγω από κοντά σου,
κι όμως και με τη σκέψη σου μου δόθηκες,
και με τη φλόγα ακόμα του έρωτά σου.

Μα ποιος το ξέρει αν μια στιγμή βρισκόσουνα
κάπου που να με βλέπεις όταν γέρνω
και σκύβω, μαζωχτή κάτω από τ' άγριο
χτύπημα, τις στριγκές φωνές που σέρνω

αν άκουες, και στου πόνου το ξεχείλισμα,
το δόσιμο στο ξέψυχο μεθύσι,
τα δάκρυα, ω, θα μ' αρνιόσουν όλα αν τα βλεπες.
Κι όμως, μου λες πως μ' έχεις αγαπήσει.

1925

ΠΕΡΗΦΑΝΙΑ

Έμεινα καρτερώντας σε, ώσπου το αστέρι εφάνη
της χαραυγής ψηλά.
Μα η φλόγα τους τα δάκρυά μου τα 'χε όλα πια ξεράνει,
κι ούτε ο ψυχρός Λυκαβηττός μ' άκουσε, σιωπηλά
καθώς θρηνούσα τ' όνειρο πο' σβηνε στην καρδιά μου.

Ω, τώρα που σε φέρανε οι στιγμές σιμά μου, πάλι
τ' άστρο θα καρτερώ,
για να του πω, κρατώντας το δάκρυ πο' χει προβάλει
στα μάτια μου, σαν τη χαρά θερμό και λαμπερό
—τον είχα απόψε όλον καημό μέσα στην αγκαλιά μου!

1925

ΔΕ ΘΑ ΞΑΝΑΡΘΕΙΣ ΠΙΑ...

Δε θα ξανάρθεις πια να μου χαρίσεις,
απ' την ωραία ζωή που σε φλογίζει,
κάτι, ένα της λουλούδι; Σου γεμίζει
με τόσα την καρδιά και το κορμί.

Δε θα ρθεις πια τα χέρια μου να σμίξεις,
τα παγωμένα, τα εχθρικά μου χέρια;
Πλάι στα δικά σου, μερωμένα ταίρια,
δεν τα ζυγώνει πλέον η αφορμή.

Δε θα ρθεις... Πώς αργά περνούν οι μέρες.
Κι όσο συ φεύγεις, τόσο με σιμώνει
η γνώριμή μου μοίρα. Τόσο μόνη,
τόσον καιρό με τον κρυφό καημό.

Δε σου περνάει, αλήθεια, από τη σκέψη
ότι μπορεί, σε μια στιγμή θλιψμένη,
στη μοίρα αυτή, που πάντα με προσμένει,
να πάω ξανά και δίχως γυρισμό;

1925

Η ΘΛΙΨΗ ΤΗΣ ΔΥΣΗΣ

Έτσι κι απόψε ανάτειλαν του δειλινού τα ρόδα,
χρυσόχρωμα, ροδένια, πορφυρά·
έτσι κι απόψε, σβήνοντας, εφυλλορρόησαν όλα
καθώς τα ξαγναντά κάθε φορά.
Και καθεμιά φορά ρουφώ απ' την ανατολή τους
όλη τη ροδοστάλαχτη χάρη τους, και μεθώ
ακόμα κι απ' τη σιγανή, την υστερνή πνοή τους.
(Έτσι, την καθεμιά χαρά τη χαίρομαι όλη ώς πέρα.)
Μα έτυχε απόψε, βλέποντας τη δύση, να σκεφτώ
πως τάχατες η αγάπη μας θα σβήνε κάποια μέρα...
Κι όπως απόψε ανάτειλαν του δειλινού τα ρόδα,
χρυσόχρωμα, ροδένια, πορφυρά,
όπως κι απόψε, σβήνοντας, φυλλορροούσαν όλα,
είχα μια θλίψη τούτη τη φορά...

1925

ΦΕΓΓΑΡΟΒΡΑΔΙΑ

Ξενυχτάμε στην πλαγιά του βουνού με τ' άστρα,
με το αγέρι, τα έλατα, με τα μύρια φύτα
κάτω εκεί μακριά της πολιτείας,
με τ' ογρό της θάλασσας λάμπισμα και με όλες
τις κορφές περίγυρα των βουνών. Σωπάινει
κουρασμένη η λάλα συντροφιά. Σωπάινει,
σαν να περιμένει. Ξαφνικά
«Α!» γεμίσαν τ' άπληστα στόματα. Προβάλλει,
πέρ' απ' τα σκοταδερά βάθια, ένα φεγγάρι
ρέπιο και πυρό. Τι αργά που κινιέται. Κι όπως
τον ουράνιο δρόμο του σιγαλά κερδίζει,
όμοια τη χλοιμάδα του ξαναβρίσκει αγάλι.
Χαρωπά κι ανίδεα γέλια ξεπετιώνται
κι ο καθένας λόγια απλά ρίχνει χαιρετώντας.
Άλλοι τ' ονομάζουνε του Χάρου το Δρεπάνι,
άλλοι Τόξο του Έρωτα· όλα άστοχα λόγια.
Κι εγώ που άθελα σιωπώ, βρίσκω την καρδιά μου
στο πυρό και ρέπιο αυτό μυστικό φεγγάρι.
(Άκαριο τριαντάφυλλο, κάπου έχει μαδήσει.
Η πληγή του μαρασμού, σα ζωή και Χάρος.)
Την καρδιά μου, που κι αυτή, κάθε που προβάλλει
στης αγάπης τον πλατύν ουρανό, πυρώνει
ώσπου σιγαλά να ρθεί στον μοιραίο της δρόμο
κι ήσυχα την όψη της τη χλοιμή να πάρει.
(Εσύ να σαι στο γιαλό τάχα αυτή την ώρα;)
Με τρελαίνει ξαφνικά μια ιδέα: να πάρω,
του καημού απλώνοντας μαγικά τα χέρια,
και να ρίξω στο γιαλό, στα ονειροδεμένα
μάτια σου μπροστά, πυρό το λειψό φεγγάρι.
Να το ιδείς τα κύματα να το πανεφέρουν,
να το ιδείς πια σιγαλά όσο πάει χλοιμάζει
κι ολοένα πιο πολύ την πληγή σου δείχνει,
καθώς φεύγει κι έρχεται παλίζοντας τη θλίψη.
να βλεπα αν θα σου φτανε η συλλογή να νιώσεις
πως κει κάτω σου στειλα την καρδιά μου απόψε.

28 Ιουλίου 1926

ΤΗΝ ΕΙΠΑΝ πεταλούδα.

Μια πληγωμένη, αλίμουνο, πεταλούδα
που έκαψε τα πανώρια και πλατιά φτερά της
κυκλοφέροντας τον Ήλιο της Αγάπης.
Της Αγάπης για κάτι πιο αιώνιο
από την εφήμερη ομορφιά.
Της Αγάπης της Ψυχής.

1926

ΔΥΟ ΧΡΟΝΙΑ που οι καρδιές μας, χωρισμένες,
από 'να μυστικό ξεχωριστό
κρατούνε· να 'χεις τάχα ξεχασμένες
τις μέρες της αγάπης μας; πιστό

να 'ναι σε μένα το αίσθημά σου εκείνο;
Ρωτώ με λαύρα επιθυμία. Ποιος μονάχα
να το ξέρει; Και τη ζωή μου δίνω,
έτσι, μιαν άλλη πιο όμορφη σα να 'χα.

Μια πιο όμορφη ζωή που θα 'ταν τόση,
όση μονάχα φτάνει να ευτυχήσω·
το αγαπητό σου χέρι να μου δώσει
ό, τι έχασα και το γυρεύω πίσω.

1926

ΕΝΑ ΒΡΑΔΥ ΣΤΟ ΣΤΑΘΜΟ

Τι θλιβερό πράμα ο Σταθμός,
που μόλις να χει φύγει το τρένο.
Ούτε στιγμή μόλις, που εδώ,
στις ράγες του βαριά σταματημένο,
και πηγαίνορχονταν γοργά,
ανίδεα γελώντας ταξιδιώτες.
Κι όσοι που μείνανε, κι αυτοί
δεν έχουνε την όψη τους σαν τότες.
Η άδεια θέση κι η σιωπή
μες στο Σταθμό που του φυγε το τρένο.
Κι αυτοί που μείνανε σκορπούν
κι έχουν το βήμα το αποφασισμένο
όσων τη μοίρα ακολουθούν.
Κάθε φορά τούς φεύγει κι από κάτι,
και κείνοι μένουν στο Σταθμό
λυγίζοντας το θολωμένο μάτι.
Στρέφουν στα ίδια, θαρρετοί
δήθεν, κι η πλάτη τους κυρτώνει πίσω.
—Καταραμένε χωρισμέ,
όμως και σένα απόψε θ' αγαπήσω.
Γιατί το «χαίρε» ήταν γλυκό
καθώς το χέρι σειώταν στον αέρα,
απ' το μαντίλι πιο λευκό
κι απ' τον ανθό, σα φως που έφευγε πέρα.
που δεν το είχα ιδεί ποτέ,
τόσο γαλήνια ωραίο τ' όραμά σου.
Καταραμένε χωρισμέ,
μου τρέμουντε τα χελή στ' όνομά σου.

Gare du Nord, Παρίσι 1927

ΠΡΟΔΟΣΙΑ

Ζωή, πώς με παράδωσες μ' ένα φιλί στους δήμιους.
Οι δήμιοι σου καλόγγωμοι, θάνατο δεν προστάζουν.
Είναι κι αυτοί απ' τους τίμιους σου και τους ευγενικούς!
Χαμόγελο τα χελή τους και γλυκό λόγο στάζουν,
κι έχουν κι αγάπη και σκοπούς ωραίους και ιπποτικούς.

Ω, εμένα το αίμα μου έλειψεν απ' τη φριχτή αγωνία,
στον ξέσαρκό μου τράχηλο να σέρνεται η θηλιά
και να μη σφίγγει. Ω, ευγενική των δημίων μου μανία,
έχω μέσα στα στήθη μου σπασμένη την καρδιά.

Έχω σπασμένη την καρδιά. Μ' έχει η ζωή προδώσει
και μου ζητάνε να γελάσω αθώα και τρυφερά,
και να 'ναι μες στα μάτια μου χαρά και λάμψη τόση,
που να γενεί στα ευγενικά σας όνειρα φτερά.

Εγώ πρέπει απ' τη λίγη μου σταγόνα να σας θρέψω
του αίματος, που φαρμάκωσε κι αυτή μες στην καρδιά.
Τα φάσματα των πόθων μου λουλούδια να σας δρέψω
και να δεχτώ σα μιαν αυγή την τελευταία βραδιά.

Κι αν η σπασμένη μου καρδιά τρίξει στο σαρκασμό μου,
κι αν αντί δάκρυ στάζουντε τα μάτια μου φωτιά,
θα μου ραβδίστε τον χυδαίο κι άπρεπο στοχασμό μου
ευγενικά στυλώνοντας τη βλοσυρή ματιά.

Όμως η βαριά μοίρα μου δεν είναι ο θάνατός μου.
Μες στην καρδιά μου βόσκουνε πληγές από φωτιά.
Ποιος από σας, ανύποπτα, τίμιος θα γίνει εχθρός μου,
στον ξέσαρκό μου τράχηλο να σφίξει τη θηλιά;

1928

Ο ΤΡΕΛΟΣ

Ένας τρελός καθότανε στην είσοδο
τη νύχτα απόψε, και μιλούσε,
μιλούσε βιαστικά, κι όταν απόσταινε
κάποτε, σκεφτικά χαμογελούσε.

Μιλούσε για τη γνώση, την ονόμαζε
την πρώτη αδυναμία των ανθρώπων.
«Μα θα μιλήσω απόψε, κι ας με δέσουνε:
ξέρω τα μυστικά των άγιων τόπων!

»Ξέρω όλο μυστικά, και γύρω μου ύφοβα
θα τα βροντοφωνήσω πάλι.
Α, ήμουν τρελός τόσον καιρό που σώπαινα
κι αυτά μου χουν βαρύνει το κεφάλι.

»Φίλε μου, να 'σαι απλώς πολυλογάς
χωρίς ουσία, θα 'σαι βάρος.
Φρόντιζε να 'σαι ο πιο επικινδυνός
και μόνος σου να παίρνεις θάρρος.

»Να 'χεις καρδιά κι όλο να ευφραίνεται
μ' αίσθημα και φιλοτιμία,
είναι... να καρτεράς το θάνατο,
και να 'ρθει μια λιποθυμία!!!

»Είδες ο φουκαράς ο τζίτζικας;
ψόφησε εχτές από ειλικρίνεια.
Τα 'λεγε αληθινά κι επίμονα
και μεις τα παίρναμε για γκρίνια.

»Στο τέλος έσκασε από ευγένεια
κι επίσημα κυλίστηκε στο χώμα...
Α, φαύλοι, δε θα μου το κλείσετε
ποτέ τ' αχρείο μου το στόμα!»

Και τα 'λεγε τόσο ήρεμα,
τόσο γλυκά η ματιά του εφωτοβόλει,
γελούσε ξαφνικά, κι έτσι χαρούμενα,
σα να 'ταν η καρδιά του περιβόλι!

1929

ΤΗΝ ΩΡΑ ΤΟΥΤΗ...

Την ώρα τούτη, όσο ποτέ σε συλλογιέμαι,
ερημική ψυχή, ξένε διαβάτη.
Φίλοι κι αγάπες ήταν γύρω σου! (Πλανιέμαι
ή αλήθεια λυπημένο είχες το μάτι;)

Ούτε μια αγάπη, ούτε ένας φίλος, τόσο,
που σε μιαν ώρα σαν αυτή
το χέρι να σου σφίξει. (Θα γλιτώσω
τη φήμη σου απ' την ψεύτικη γιορτή.)

Δεν εστεκόταν, ναι, κανείς τόσο κοντά σου
και κάποτε, όποιον «φίλον» ονομάζεις,
στη μοίρα σου είναι πρόκληση, ξεφώνημά σου
στην ερημιά, που η σιωπή της σε τρομάζει.

Μονωμένος φριχτά, με ξεσκισμένη
ελεεινά την πορφύρα σου του ονείρου,
τράβηξες για μια χώρα ξακουσμένη
κι άφαντη, στη βαθιά καρδιά του απείρου.

1929

ΒΡΑΔΥ ΣΤΟ ΖΑΠΠΕΙΟ

Την ώρα αυτή, που δε λυπάμαι,
κόπη ο δεσμός με τη ζωή.
Είμαι άδεια θήκη αποθεμένη
μέσα στου κόσμου τη βοή.

Άλλοι με βλέπουν μ' ένα βλέμμα
που υπόσχεται τον ουρανό.
Άλλοι την κόλαση μου δείχνουν
μέσα σε πλαίσιο φωτεινό.

Κάποιοι έκπληκτοι με χαιρετούνε
(πώς τάχα να τους συγκινώ;)
και σκύβουν κάτι για να πούνε,
μα που δε θα 'ναι αληθινό.

Τ' ομοίωμά μου θα 'χει βέβαια
κάποια περίεργη ιστορία,
μα που όλη αυτή δε θα μου λύνει
τη μικρούλα μου απορία...

Για όλα θα λένε. (Εκτός εμένα,
είναι όλοι τους ειδοποιημένοι.)
Μα δε θα λένε για τα δαιμόνια
που από μικρή μ' έχουν παραμένη.

Για την καρδιά που με χρυσάφι
πληρώσαν, τάχα αληθινό,
κι ύστερα μου φωνάζουν πάντα
πως ήτανε το πιο φτηνό!

1929

Η ΑΠΟΤΥΧΗΜΕΝΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

Το βράδυ της μεγάλης πρόβας. Μπαίνουν,
άφωνα χελιδόνια, οι μουσικοί
μαυροντυμένοι, με τ' ολάσπρο στήθος,
με μια βιασύνη αργή και νευρική.

Οι κριτικοί, με την καρδιά κλεισμένη
επίσημα σ' ένα πλαστρόν σκληρό,
ανησυχούν τι θα 'πρεπε να πούμε
για ένα ταλέντο τόσο νεαρό.

Ο μουσουργός μαζί με δυο κυρίους,
ένα παιδί χαριτωμένο εκεί,
και τίποτ' άλλο δεν μπορεί να πείσει
πως θα παιχθεί δική του μουσική.

Κι έχει μια ανησυχία, με τη σκέψη
πως είναι αλήθειες τόσο σκοτεινές,
δύσκολες κι αφανέρωτες, που μοιάζουν
σαν τις λησμονημένες ζωντανές.

Νταν! Τα παραπετάσματα κινούνται
σα νέφη σκοτεινά που υποχωρούν
και φαίνονται τα χέρια μιας γυναίκας
που φάχνουν στο κενό και προχωρούν.

Νά τη στο μέσο της σκηνής που στέκει
μ' ένα γαλήνιο μέτωπο. Γελά
τόσο γλυκά. Στο πρόσωπό της τρέχει
ένα μεγάλο δάκρυ, ενώ γελά

τόσο γλυκά. Τα χέρια της υψώνει
δεμένα στο κενό, σαν ξαφνικό
κακό να την εχτύπησε, λυγίζει
σ' ένα χορό τρελό, δαιμονικό,

κι αφήνει μια φωνή σαν πελαγίσια
βουή κάτι από μάκρη, από βαθιά
που φτάνει, κι είναι δρόσος κι αρμονία.
Βροχή των δοξαριώνε χρυσαφιά.

ΑΜΦΙΒΟΛΙΑ

Κάτι σαν τη φωνή του σπίνου. Φέγγει
το χείλος της, καρπός χειμωνικός,
και σκύβει και φιλεί τη γη σα να ταν
ο ξεχασμένος τάφος ο γλυκός.

Τα χείλη της σαλεύουν. Τρεμουλιάζει
σύσσωμη, ένα ανοιξιάτικο κλαρί,
κι όταν ανοίξει τα κλεισμένα μάτια,
όλη καθώς το μέταλλο αναρρεί.

Και πέφτει μ' ένα βόγκο πληγωμένου
ενώ τα χείλη της γελούν γλυκά.
Τα χέρια της μες στο κενό σφαδάζουν,
δυο χέρια σκλαβωμένα, ερημικά.

Και χάνονται πίσω από τα γαλάζια
παραπετάσματα που προχωρούν,
σαν πνεύματα γαλήνια, που περνούνε
χωρίς ν' ανησυχούν και ν' απορούν.

Οι κριτικοί κινούν βουβά τα χείλη
σαν μ' ακαταδεξία: τι λες εκεί!
Κι ανησυχούν στ' αλήθεια τι θα πούνε...
«Μια τόσο δίχως χρώμα μουσική!»

1929

174

Ο νέος που πρόσμενες να ρθεί,
δεν ήρθε μήτε απόψε.
—Μα τι θα του λεγες; Γιατί;
Άσε το μάταιο να χαθεί.
Το άμοιρο φύτρο κόψε.

Μη σου πλανεύει την καρδιά
τη χλιοπαθημένη
μια αναγελάστρα επιθυμιά.
Στην εαρινήν αυτή βραδιά
μια πίκρα είναι χυμένη.

Μα δεν ακούς τη συμβουλή,
τόσο η μαγεία σε δένει.
Μήτε κι απόψε δε θα ρθεί,
κι έτσι θα γίνει πιο πολύ
το αύριο που περιμένει.

Στα σκοτεινά του μάτια φως
η απουσία θα χύσει,
τ' αδέξια χέρια του, με ορμή
συγκρατημένη, ένας κρυφός
καημός θα τα φιλήσει

και θα τα ιδώ να μου απλωθούν,
να ναι δειλά στη νίκη,
γλυκά στην πίστη πως μπορούν,
κύμα χαδιών, να με τραβούν
στο βάθος σα χαλίκι.

1929

175

EMENA TA TRAGOUDIA MOY HTAN MONO GIA KEINON...

Τι θέλω πια να δέχομαι την προστασία της Μούσας;
Να σφίγγω την καρδιά μου να δεχτεί
τις νέες αγάπες, πίστες και χαρές της,
τάχα πως είναι μοίρα μου κι είναι και διαλεχτή!

Πάει ο καιρός που αχτιδωτό το αστέρι της ματιάς μου
έφεγγε και των θείων και των γηγίνων.
Ω, των παθών δεν κράτησα εγώ την ανόσια Λύρα.
Εμένα τα τραγούδια μου ήταν μόνο για Κείνον.

Και τραγουδούσα τον καημό της άσπιλης ψυχής μου
μες στων δάκρυων την ευχαριστία,
κι όλη η χαρά του τραγουδιού μου ήταν, πως τη φωνή μου
θα τη δεχόταν μια βραδιά μπρος στη φτωχή του εστία.

Κι ως διάβαζα στα μάτια του κάποτε τη χαρά του,
ποια δόξα πιο ακριβή να πω;
Στο χωρισμό μας του 'φερναν σα χελιδόνια οι στίχοι
μήνυμα, πως από μακριά διπλά τον αγαπώ.

Τώρα καμιά, καμιάν γχώ δεν άφησε η φωνή μου,
σπαραχτική όταν γέμισε μιας νύχτας το σκοτάδι.
Όμως όλοι φοβήθηκαν, κι εγώ πιστεύω ακόμα
αληθινά πως τη βαριά χτύπησα πόρτα του Άδη.

Λοιπόν, γιατί να δέχομαι το κάλεσμα της Μούσας;
Σαρκάζει η πίστη μέσα μου των θείων και των γηγίνων.
Μια ανόσια Λύρα των παθών σε μένα δεν ταιριάζει.
Εμένα τα τραγούδια μου ήταν μόνο για Κείνον.

TOU KARYOTAKH

«Οι νέοι που φτάσανε μαζί στο έρμο νησί» με σένα
κάποια βραδιά μετρήθηκαν κι ηύραν εσύ να λείπεις.
Τα μάτια τους κοιτάχτηκαν τότε, χωρίς κανένα
ρώτημα, μόνο εκίνησαν τις κεφαλές της λύπης.

Νύχτες πολλές, θυμήθηκαν, από τη μόνωσή σου
ένα σημείο από φωτιά τους έστελνες: γνωρίζαν
το θλιβερό χαιρέτισμα που φώτας της αβύσσου
τους δρόμους, κι όλοι απόμεναν στον τόπο τους που ορίζαν.

Απόμεναν στην ίδια τους πικρία, κρεμασμένοι
έτσι μοιραία και θλιβερά στο «βράχο» του κινδύνου.
Κι όταν πια τους χαιρέτησες, οι αιώνια απελπισμένοι
ψάλαν μαζί κάποια στροφή καθιερωμένου θρήνου.

Μα φτάνουν πάντα στο «νησί» τα νέα παιδιά ολοένα.
Στην άδεια θέση σου ζητούν της ζωής το ελεγέτο.
Σου φέρνουνε στα μάτια τους δυο δάκρυα παρθένα
και της καινούριας σου Εποχής το πλαστικό εχμαγείο.

1929

1929

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

L'INSIDIEUSE NUIT...

Απόψε η πλανερή νυχτιά με μέθυσε πολλή ώρα!
Στο παραθύρι σκεφτικός,
ω γλυκυτάτη αυγή, αγρυπνώ να σε προσμένω τώρα.
μη αργήσεις να φανείς, ω φως!

Έλα! Μέσα μου, η λάμψη σου που θα χυθεί σα γαληνιά,
στοιχείο ήσυχο μοιάζει.
Σε δέχεται έτσι το νερό, έτσι κι η σκοτεινιά
των φύλλων σ' αποστάζει.

Ακινητήστε, ω φως, ω αχτίδες, στα σκοτεινιασμένα
τα μάτια μου καθρεφτιστά.
Τώρα που με τον κάθε της χτύπο η καρδιά μου εμένα
σιμώνει τις σκιές πιστά.

SOUVENIRS

Οι θύμησές μας μοιάζουνε κάμαρες δίχως κλείθρα,
κάμαρες ἀδειες. Δεν τολμά κανείς σ' αυτές να μπει,
γιατί έχουν οι παλιοί πρόγονοι ἀλλοτε κει πεθάνει.
Ζούμε στο σπίτι που 'ναι αυτές οι κάμαρες κλεισμένες
και ξέρουμε πως βρίσκονται πάντοτε κει κλειστές.
Η ρόδινη είναι κάμαρη... κι η κάμαρη η γαλάζια...
Έτσι το σπίτι αυτό, σιγά, με μοναξιά γεμίζει,
κι όμως κει μέσα ακόμα εμείς ζούμε χαμογελώντας.
Τη δέχομαι όταν κάποτες η θύμηση περνάει.
Της λέω: «Θα ξαναρθώ για σέ... νά, μείνε κάπου εδώ».
Σ' όλη μου, ξέρω, τη ζωή στη θέση της πως είναι,
όμως ξεχνώ καμιά φορά να πάω να την ιδώ.

Κι είναι απ' αυτές τώρα πολλές στο παλιό σπίτι μέσα
κι εγκαρτερούνε τώρα πια στο να τις λησμονούν.
Κι αν ούτε τούτη τη στιγμή δεν έρθω, ούτε κι απόψε
μη το ζητάτε απ' την καρδιά, παρ' όσο απ' τη ζωή.

Το ξέρω πως κοιμώνται κει, και πίσω από 'να φράγμα.
Να πάω να μάθω αν είναι αυτές, ανάγκη πια καμιά.
Από το δρόμο τα μικρά παράθυρά τους βλέπω,
κι αυτό θενά 'ναι ώσπου και για θενά σβηστώ, κι αυτές.

Κι όμως, κάποτε, μέσα στις καθημερνές σκιές
νιώθω, δεν ξέρω τι ψυχρή αγωνία και τι ρίγος,
και μήτε ξεχωρίζοντας πόθεν η θλίψη αυτή,
περνώ...

Λοιπόν, κάθης φορά κι από 'να πένθος θα 'ρθει.
Μια ταραχή θα 'ρθεί κρυφά να μας ειδοποιήσει
πως πέθανε μια θύμηση, για πάντα έφυγε πια...
Όμως δε διακρίνουμε καλά ποια απ' όλες να 'ταν,
γιατί είναι τόσο πια παλιές... Τίποτα δε θυμίζουν.
Μονάχα νιώθω μέσα μου βλέφαρα να σφαλίζουν...

BELLE SOURCE...

Ωραία πηγή, κάθε στιγμή θέλω να το θυμάμαι.
Μια μέρα -μ' οδηγούσεν η φιλία-
πόσο θωρούσα ευφραντικά, θεά, το πρόσωπό σου
μισοχαμένο κάτω από τα βρύα.

Ω, ας ήταν να 'χε μείνει αυτός ο φίλος που τον κλαίω,
ω νύμφη, στη λατρεία σου κοντά.
Να 'ναι μειγμένος στο αγεράκι ακόμα που σ' αγγίζει
και στο κρυφό σου κύμα ν' απαντά.

A UN POÈTE MORT

Συ, που τα μάτια σου, το φως διψώντας, επλανιόνταν
από το θείο χρωματισμό στην αιωνία γραμμή
κι απ' τη σάρκα τη ζωντανή στων ουρανών το φέγγος,
κοιμήσου ήσυχα, η νυχτιά το βλέφαρο σου κλει.

Να ιδείς, ν' ακούσεις, να αιστανθείς; Καπνός, άνεμος, σκόνη!
Ο έρωτας; Κούπα ολόχρυση γεμάτη από χολή.
Σαν ένας θεός που απ' το βωμό λιποταχτεί από πλήξη,
στρέψε, σκόρπα στην άπειρην ύλη που σε καλεί.

Πάνω στο άφωνο μυήμα σου, στα οστά τ' αναλωμένα,
ας χύνουν οι άλλοι ή και κανείς δάκρυα συνηθισμένα
κι ας σε δοξάζει ή ας σε ξεχνά η χυδαία σου εποχή.

Εγώ ζηλεύω που βαθιά, στην ήσυχή σου κλίνη,
σ' απάλλαξε η ζωή και δε γνωρίζεις την αισχύνη
να σκέφτεσαι, ένας άνθρωπος να 'σαι, αποστροφή!

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΙΚΡΟ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ	9
ΟΙ ΤΡΙΛΙΕΣ ΠΟΥ ΣΒΗΝΟΥΝ	
Αφιέρωση	11
Κι ήταν μια νύχτα ωραία	13
Ηρθα μια μέρα, οδηγημένη	14
Κι ήρθε μοιραία	15
Με της σιωπής τα κρίνα	16
Του φθινοπώρου η Ωρα	17
Βράδυ	18
Κοντά σου	19
Για δες, αγάπη μου, μακριά	20
Χρυσάνθεμα	21
Πάντα γυρίζω	22
Δειλινά	23
Εικόνα	24
Είμαι το λουλούδι	25
Χαμένα	26
Μαριάννα	27
Θα πεθάνω μιαν αυγούλα μελαγχολική	28
Θα 'ρθεις αργά	31
Δε θα το πουν	32
Ζωή	33
Τα σονέτα του κυνηγού	34
Πώς να σας πω;	35
Βαριά καρδιά	38
Παλίρροια	39
Καλλονή	40
Ανοιξη	41
Ούτε και δω	42
Στροφές	43
Παρίσι	44
Σε μια δέσμη τριαντάφυλλα	45
Φύγε	46
Μ' έναν παλμό βαρύ	47
Της μητέρας μου	48
	49

Γυρισμός	50
Νανούρισμα	51
Θυσία	54
Να 'ναι αυτή	55
Ταπεινοσύνη	57
Πάθος	58
Όχι, δεν έχω δάκρυα πια	59
Γιατί μ' αγάπησες	60
Σεμνότης	62
Αχ, η καρδιά μου	63
Έλα, γλυκέ	64
Όνειρο	65
Γιατί ονειρεύτηκα	66
Μες στο σπιτάκι μου	67
Ματαιότης	68
Στον Κήπο του Ζαππέου	69
«Σωτηρία»	71
Ο Ποιητής	72
Γλέντι	73
 ΗΧΩ ΣΤΟ ΧΑΟΣ	75
Ζωή, πώς με παράδωσες	77
Εσκίνησα ένα πρωινό	78
Άλλοτε ήμουν περήφανη	79
Μια κρύα πνοή	80
Τι θέλει τούτη η Άνοιξη	81
Όλα είναι ωραία	82
Αχ, με πονεί η καρδιά μου	84
Σήμερα, πριν καλά το φως	85
Τότε που αφρόντιστα γεμίζαν	86
Η Νίνα τότε	87
Η Νίνα είχε ένα φόρεμα	88
Τι να 'χεις γίνει	89
Όχι με πλοίο	90
Νησάκι ερημικό	91
Μες στην καρδιά μου τη βουβή	92
Περίπατος με τη σελήνη	93
Φαντασία στο τραγούδι μιας νυχτερινής κιθάρας	94
Κάποτε ο Έρως ξαφνικά	95
Συντρόφισσα ήμουν κάποτε	97

Με κάλεσε κάποια φωνή	98	Το σπιτάκι της	143
Εκείνη που είναι λησμονημένη	99	Όνειρο	144
Νέε με την άχρωμη ματιά	100	Λησμονιά	145
Απόψε πώς σιγούν όλα	101	Τα χέρια σου	146
Κι ανάμεσό σας είμαι εγώ	102	Φθινοπωρινή προσευχή	147
Πριν φύγω για το μακρινό ταξίδι	103	Και στάθηκα	148
Καλέ μου, η άνοιξη έφτασε	104	Τα λόγια σου	149
Ω, μη με βλέπετε που κλαίω	105	Ο πόθος της ζωής	150
Έλα μαζί μου	106	Εξομολόγηση	151
Τίποτε	107	Η αγάπη του ποιητή	152
Στάσου μπροστά μου	108	Στο δρόμο που με πήρε	153
Το τελευταίο τραγούδι μου	109	Θεές	154
Λοιπόν, κι αυτό δε μου 'πρεπε	110	Σ' αναμονή θανάτου	155
Ας ήμουν μια γερόντισσα	111	Πεπρωμένο	156
Ω! Χαμηλώστε αυτό το φως!	112	Νέα χαρά	157
Πόνος... Πόνος	113	Αρλεκίνος	158
Σκύψε, νυχτιά παρήγορη	114	Η ευχή μου	160
Μητέρα μου	115	Ποιος ξέρει	161
Όλα θα σβήσουν	116	Περηφάνια	162
Το λίγο που σου απόμεινε	118	Δε θα ξανάρθεις πια	163
Όσον η αγάπη αβάσταχτα μεγάλωνε	119	Η θλίψη της δύσης	164
Όλη η ζωή μου ένας καημός	120	Φεγγαροβραδιά	165
Δεν καρτερώ το θάνατο	121	Την είπαν πεταλούδα	166
Ω, τότε, αγαπημένε μου	122	Δυο χρόνια που οι καρδιές μας χωρισμένες	167
Της αδελφής μου	123	Ένα βράδυ στο σταθμό	168
Λίλης Π	125	Προδοσία	169
Σ' ένα φίλο	127	Ο τρελός	170
Στους φίλους που με συντροφεύουν	128	Την ώρα τούτη	171
Σ' ένα νέο που αυτοκτόνησε	129	Βράδυ στο Ζάππειο	172
Για τον Αλφρέδο μου	130	Η αποτυχημένη συμφωνία	173
Αφιέρωση	131	Αμφιβολία	175
Χαίρε, Ρυθμέ και Ρίμα	132	Εμένα τα τραγούδια μου	176
Και τώρα κλείστε ερμητικά τις θύρες	133	Του Καρυωτάκη	177
ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ	135	ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ	179
Στη φίλη μου	137	L'insidieuse nuit	181
Σε σένα	138	Souvenirs	182
Ήθελα	139	Belle source	183
Ανάμεσα σ' ολάνθιστες βατιές	141	A un poète mort	184
Το Δάσος, κοίτα	142	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	186